

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĖS
AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

XXXVI. Nr. 37

Redakcija: GLENMORE 5-7281

ANTRADIENIS, (Tuesday),

GEGUŽĖS (MAY) 20 D. 1952 M.

Administracija: GLENMORE 5-7068

10 CENTŲ

TRUMANAS PRANAŠAUJA DEMOKRATŲ LAIMEJIMĄ

Washingtonas. — Americans for Democratic Action pietuose prez. Trumanas pasakė kalbą, kurioje nurodė, jog demokratų partija rinkimuose į prezidentus pastatys liberalų kandidatą ir rinkimus laimės, nes respublikonų partijos programa gsdinanti rinkikus. Prezidentas pažymėjo, jog demokratai privalo niekad neatsisakyti savo užsienio politikos, civilinių teisių, išvystymo energijos šaltinių ir kitų pagrindinių programos punktų. Tačiau jis nepasakė, ar yra prie kurio asmens apsisąstojęs, kuris, jo nuomone, turėtų būti pastatytas kandidatu į Baltuosius Rūmus.

Nepaminėdamas gen. Eisenhowerio vardą, tačiau aiškiai ji

DIDELĖ DALIS DARBININKŲ DAR STREIKUOJA

Denveris. — 22 CIO, AFL ir nepriklausomų unių jau su eile naftos firmų pasirašė naujas sutartis ir pradeda darbą. Tačiau dar didžioji dalis tebestreikuoja.

Kai kurios didelės firmos su darbininkais dar tebesidera Atlyginimų Įstaigos pasiūlymų pagrindu, kad gali būti atlyginimai pakelti valandai ligi 15 centų. Tuo tarpu dėl tų pasiūlymų vyksta darbininkų balsavimas. Pradžioje unijos reikalavo pakelti valandai 25 centus. Vėliau nusileido ligi 18 centų ir pagaliau yra pareiškusios, kad sutiktų su 15 centų pakėlimu, pridėdant dar 6 centus vakarinei pamainai ir 12 centų naktinei.

Šiuo pagrindu jau su eile firmų sutartys sudarytos.

Lektuvams gazolino suvaržymai, kaip pareiškia vyriausybės atstovai, ir streiką baigus dar galios greičiausiai ligi birželio 3 d., nes jo jaučiamas žymus trūkumas.

LAUKIA SUSTIPRINTO ŠALTOJO KARO

Bonna. — Oficialus Vakarų Vokietijos vyriausybės biuletenis paskelbė straipsnį, kuriame pareiškama, jog Vakarų Vokietija laukia, kad, pasirašius dabar ruošiamą su Vakarais sutartį ir Vakarų Vokietijai įsijungus į Vakarų gynybos sistemą, Sovietai pagriežtins šaltąjį karą, kuris pirmoj eilėj palies Berlyną. Komunistų pareigūnai tokią grasinimą jau višai paskelbė. Tačiau straipsnis ir pabrėžia, jog dėl to karštojo karo nelaukiama. O jei Sovietai vėl pradėtų blokuoti Berlyną, tuojau pat vėl pradės veikti naujas oro tiltas, kuris neis Sovietams pasiekti savo tikslo. Berlynas ir toliau paliks laisvojo pasaulio dalimi. Kartu tačiau vakarinės Berlyno dalies gyventojai paraginami pasirošti naujam nervų karui ir dėl jo nepalūžti.

KOMUNISTAI TIBETE STA-TO AERODROMUS

New Delhi. — Indiją pasiekusiomis žiniomis, prieš metus okupavę Tibetą Kinijos komunistai ten jau stato karinius aerodromus. Tai kaimyniniams kraštams, ypač Nepalui ir Indijos valstybei Uttar Pradesh kelia didelio susirūpinimo. Nepalas šiuo metu stengiasi iš Indijos gauti didesnę pagalbą, kuri numatoma panaudoti pirmoj eilėj Nepalo ūkiui išvystyti.

turėdamas mintyje, Trumanas pažymėjo, jog respublikonų tarpe izoliacionizmo mintis tebėra gyva. Tad jei jiems ir pavyktų susirasti kandidatų užsienio politikoj prityrusį vyrą, jisai vis tiek negalėtų savo linijos prieš partijos daugumos reikalavimus praveisti.

Kartu Trumanas pasisakė prieš, kad JAV pakrančių vandenyse gamtos turtai (pvz., naftos versmės) eksploatuoti būtų pavesta prie tų krantų prieinančioms paskiroms JAV valstybėms, kaip nori praveisti respublikonai. Tai jis pavadino tiesiog tautos apgrobimu vidury dienos. Lygiai nepalankiai pasisakė ir dėl pramonininkų laikysenos plieno gincė. Trumanas žodžiais, šiuo atveju pramonininkai norėję iš to tik pasipelninti, o respublikonai, tuojau šiam gincė užėmę tam tikrą poziciją, tik parodę noro pramonininkams užtikrinti didelius pelnus.

PRADEDAMAS STATYTI SU ATOMINIŲ VARIKLIŲ LAIVAS

Washingtonas. — JAV karo laivyno įstaigos paskelbė, jog ateinančių mėnesį pradedamas statyti pirmasis povandeninis laivas, kuris buvo varomasis atominės energijos. Numatoma, kad jis bus baigtas 1954 m. Statybą vykdo General Dynamics Corporation, Croton, Conn.

Kokio dydžio šis laivas bus, oficialiai nepaskelbta, tačiau

KOMUNISTAI PUOLA CEKUS UŽ NAUDOJIMASI MEDICINOS PAGALBA

Viena. — Komunistinės Čekoslovakijos ministeris pirminkas Zapotocki smarkiai užsipuolė darbininkus, kad jie per daug naudojami medicinos pagalba, ir gydytojus, kad jie per daug receptų rašo. Čekoslovakijoje medicinos pagalba buvo taip pat nacionalizuota ir pažadėta gyventojus nemokamai aprūpinti vaistais. Tą pažadą gyventojai priėmė už tikrą pinigą ir bandė tuo naudotis. Tačiau dabar už tai jie smarkiai užpuolami. Esą gydytojai norį iš receptų rašymo pasipelninti, o darbininkai imą kiek tik galėdami daugiau vaistų, kad galėtų nuo darbo išsukti. Laukiama, jog naudojimas medicinos pagalba bus stipriai suvaržytas, nustatant, kiek dienų į metus daugiausia darbininkas gali sirgti, ir reikalaujant, jog vaistams gauti būtų gautos ne tik receptas, bet ir partijos leidimas.

Socialdemokratai prieš sutartį su Vakarais

Bonna. — Sutartis su Vakarų valstybėmis, kuria numatoma baigti Vokietijos okupaciją ir grąžinti jai beveik pilną suverenumą, jau visai baigiama ir tikimasi ją šios savaitės gale pasirašyti. Bet socialdemokratai skelbia, kad jie prieš tą sutartį kovosį kiek tik galėdami.

Svarbiausias jų priekaištas Adenauerio vyriausybei ir Vakarams, kad jie tariamai tik vakarine Vokietijos dalimi besirūpina, o rytinę dalį palieką jos likimui Sovietų rankose.

Socialdemokratų nuomone, pirmiau Vokietija turėtų būti sujungta, o tik tuomet įjungta į Vakarų bloką. Adenauerio vyriausybė tačiau yra nuomonės, jog reikia daryti tai, kas dabar yra įmanoma. Ji yra įsitikinusi, jog susidarius vakarinėje Vokietijos dalyje norma-

karininkų buvo kalbama, jog apie 2,500 tonų.

Atominius motorus stato AEC ir Westinghouse Electric Co., Arco, Idaho. Antrojo tipo atominiai varikliai būsią statomi General Electric Co., West Milton, N. Y. Abu statomieji varikliai yra bandomieji ir turės parodyti, kuris tipas yra geresnis.

Naujojo laivyno statybos programoj jau numatyta ir antrojo atominės energijos varomo laivo statyba.

Tikimasi, jog šio tipo laivai galės išvystyti labai didelį greitį ir galės neribotą laiką pasilikti po vandeniu.

Laivyno sekretorius Kimball pareiškė viltį, jog bus įmanoma su šiais varikliais taip pat statyti lėktuvnešius, šarvuotus, naikintojus ir kitų tipų karinius laivus. O tai, kaip manoma, JAV jūrų karinėms pajėgoms suteiks prieš Sovietų laivyną didelę persvarą.

Šiuo pat metu daromi tyrimai ir lėktuvų su atominiais varikliais statymo. Oro pajėgos yra padariusios tuo reikalu su firmomis jau dvi sutartis.

— "Inturistas". Sovietų valdininkų biuras, atsisakė dalyvauti tarptautinėj kelinųjų biurų konferencijoj Atėnuose tuo pagrindu, jog... turistų srovė į Sov. Sąjungą šiuo metu esanti toliau didelė, kad jai nereikalinga jokių reklamų... rašė vokiečių "Der Spiegel" (192. 3. 19).

lioms gyvenimo sąlygoms ir kylančios gerovei, Sovietai negalės išlaikyti atskirtos rytinės Vokietijos dalies.

Sutarties pasirašymą socialdemokratai bandė sutrukdyti, iškeldami prieš vyriausybės veiksmus skundą konstituciniam teismui, tačiau jų skundas buvo atmestas.

KOJE STOVYKLOJE ĮVEDAMA GRIEŽTA TVARKA

Tokio. — Karinė vadovybė Tolimuose Rytuose ėmėsi priemonių Kojė belaisvių stovykloje įvesti griežtą tvarką, kad daugiau nebesikartotų joki sukilimai ir grobimas įkaitų.

Kad komunistai belaisviai neįsidrąsintų naujam triukšmui, čia buvo atgabentas kovose pri-

OREGONE PIRMAUJA EISENHOWERIS IR KEFAUVERIS

Oregone įvykusiuose pirmuose rinkimuose gen. Eisenhoweris laimėjo visus 18 respublikonų atstovų. 1145 iš 2269 rinkiminių apylinkių jis gavo 75,405 balsus. Demokratų kandidatas senat. Kefauveris gavo visus 12 konvento balsų. Eisenhoweris visus 12 balsų laimėjo ir Vermonte.

Ligi galo savaitės respublikonai bus jau išrinkę 903 iš 1206 konvento delegatų ir demokratų 689 iš 1230. Dabar-tiniais duomenimis, Eisenhoweris turi savo pusę 337 balsus, o Taftas — 374.

LAUKIAMA GREITO TEIS- MO SPRENDIMO PLIENO GINČE

Washingtonas. — Aukščiausio JAV teismo devyni teisėjai jau šešias dienas tiria plieno pramonės vyriausybės žinion perėmimo gincą. Per tą laiką buvo išklausti ir vienos ir kitos pusės argumentai. Vyriausybės atstovai teismui pareiškė nuomonę, kad konstitucija prezidentui suteikia teisę tam tikrais atvejais perimti imones vyriausybės žinion. Tuo tarpu pramonės atstovai tą teisę neigė.

Sprendimo laukiama jau šiomis dienomis. Vyrauja įspūdis, kad kaip dėl dabar svarstomo plieno pramonės vyriausybės žinion perėmimo teismas nepasiekys prezidentui teisės tam tikrais atvejais perimti pramonę į vyriausybės rankas.

tyręs 187 parašutinių pulkas, kuris apsupo stovyklą ir pasirodė imtis veiksmų, jei tik komunistai bandytų kelti rūšes. Gen. Clark ir naujasis stovyklos komendantas gen. Boatner pareiškė, jog su belaisviais bus elgiama teisingai ir žmoniškai, bet jokie jų iššūkiai nebus pakenčiami.

Iš Kojė salos taip pat pašalinami karo metu ten atsiradę civiliai, kurie, kaip manoma, belaisviams komunistams padėjo palaikyti su Šiaurės Koreja ryšį.

BONNA RUOSIASI MOBILIZACIJAI

Bonna. — Vakarų Vokietijos pareigūnai pareiškė, jog vyriausybė numato nuo naujų metų pradžios pradėti naujų emimą dabar ruošiamą sutartimi numatomoms 12 divizijų, kurios įeis į jungtinės Europos armijos sudėtį.

Tas divizijas sudarys keturios šarvuotųjų divizijos, keturios motorizuotos ir keturios pėstininkų. Taip pat dar numatoma viena oro pajėgų divizija su 1200 lėktuvų ir nedidelis laivynas, kurį sudarys minininkai, minų gaudytojai, naikintuvai, žvalgybiniai laivai ir gal būt su vieno vyro įgula mažai povandeniniai laivai.

SOVIETAI SKUBIAI GINKLUOJA ALBANIJĄ

Albaniją Sovietai baigia ruošti galinga savo aviacijos baze. Tarp ten dirbusių Adrijos "Corregidoro" įtvirtinimų buvo ir mūsų tautiečių. Svarbiausi įtvirtinimai padaryti Valonos įlankoj ir Zaseno saloj. Į šiaurę nuo Valonos įtaisyti 3 Sovietų aerodromai, albanų 40,000 armija reorganizuojama — padidinama dar 2 divizijom. Albaniją kominformo įsakymu dabar ginkluoja Čekoslovakija, kuri jai ginklus siunčia dažniausiai dėžėmis, ant kurių įrašyta: "Porcelanas ir kristalas". Dabar Sovietų karių pradeda keisti jau bulgarai. Užsieny gyvena arti 1 mil. albanų, iš jų — apie 700,000 Jugoslavijoje, kurie veda kietą kovą su okupantais.

KLAIPĖDIEČIAI GAUS VOKIETIJOS PILIETYBĘ?

Vokiečių pabėgėlių laikraščiai rašo, kad Vokietijos vyriausybė paruošė įstatymo projektą, kuriuo, nelaukdama, kokia bus Vokietijos taikos konferencija ir kaip bus išspręstas jos sienų klausimas, visiems ištremtiems vokiečiams ir vokiečių pabėgėliams suteiks Vokietijos pilietybę, kurios nenorintieji galės ir atsisakyti. Toji pilietybė bus suteikta ir vad. klaidpėdiečiams.

Gen. Eisenhoweris su žmona išvyko į Londoną, kur ji priims mirusio karaliaus Jurgio VI našlę Elžbietą ir motiną Mariją. O karalienė Elžbieta ir Churchillis jam pagerbti ruošia pusryčius. Iš Londono Eisenhoweris dar vyks į Olandiją, o paskui grįš į Paryžių perduoti gen. Ridgway ligšiolines savo pareigas.

"AMERIKOS BALSAS" IS VOKIETIJOS JAU KALBA LIETUVISKAI

IR ITALIOS VALST. RADIOFONAS ĮVEDĖ LIETUVISKAS TRANSLIACIJAS

Vis didėjanti italų valdžios palankumą Lietuvai ir jos bylai parodė ir leidimas pradėti iš italų valstyb. radiofono Romo-

IMŠIS PRIEMONIŲ PRIES KOMUNISTŲ ŠNIPUS

Bonna. — Vakarų sąjungininkai ir Vokietijos vyriausybė sudarė planą kovai su komunistų šnipais Vakarų Vokietijoje.

Okupacinių organų ir vokiečių policijos įvykdyti suėmimai parodė, jog į Vakarų Vokietiją yra įsiveržę iš sovietinės Vokietijos zonos ir satelininių valstybių daug komunistų šnipų. Kova su jais nuo okupacinių pradžios ligi šiol buvo okupacinių organų žinioj. Tačiau dabar, pasirašant su Vakarais sutartį, tas uždavinys teks ir vokiečių saugumo įstaigoms. Tuo reikalu bus pasirašyta tarp okupacinių kraštų ir vokiečių sutartis.

je lietuviškas translaciijas. Ypač palankūs Lietuvos reikalui yra italų senato užs. reik. komiteto pirm. ir drauge krikšč. dem. senatorių frakcijos pirm. Mario Cengolani ir valstyb. pask. Gudi Cengolani. Translacių reikalu buvo pradėti žygiai dar tuo metu, kai Romoj lankėsi Vliko delegacija. Paskiau dar nemaža žygių Lietuvos pasiuntinybė prie Šv. Sosto ir kai kurie lietuviai veikė. Todėl jų įvedimas nėra tik vieno kurio nors žmogaus nuopelnas.

Dar didesnę reikšmę kovoj už savo krašto išlaisvinimą turi Amerikos Balso naujo centro įsteigimas ir suorganizavimas Muenchene. Čia atvykę skyriaus vadovai J. B. Laučka ir pulk. Grinius energingai ėmėsi darbo ir jį sėkmingai pradėjo. Rūpinamasi šį skyrių padaryti itin stiprų. Iš čia translaciijos ypač gerai girdimos Lietuvoj.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

• Sovietų griežtas nusisukimas nuo Potsdamo linijos, pagal kurią Vokietija turi ateiti likti visai nuginkluota, ir patvarkymas, kad Rytų Vokietija tuojau imtųsi savo armijos organizavimo, sovietinė Vokietijos zonoj sukėlė tarp vokiečių komunistų nuomonių skirtumų. Jie nelaukė, kad vadinama "liaudies policija" būtinai bus paversta į armiją, į kurią jiems patiems pirmiesiems dabar gali tect eiti.

• Atstovų rūmai 253 balsais prieš 32 nusprendė jungtiniame ginkluotųjų pajėgų štabe marinių korpusui suteikti lygią padėtį su armija, laivynu ir oro pajėgomis. Naujuoju įstatymu numatoma, jog marinių korpusas turės ne mažiau kaip 220,000 vyrų ir ne daugiau, kaip 400,000. Projektas persiustas svarstyti senatui.

• Atstovų rūmų mokesčių komitetas priėmė pasiūlymą, kuriu numatoma padidinti socialinio aprūpinimo sumą gaunantiems senatvės pensiją.

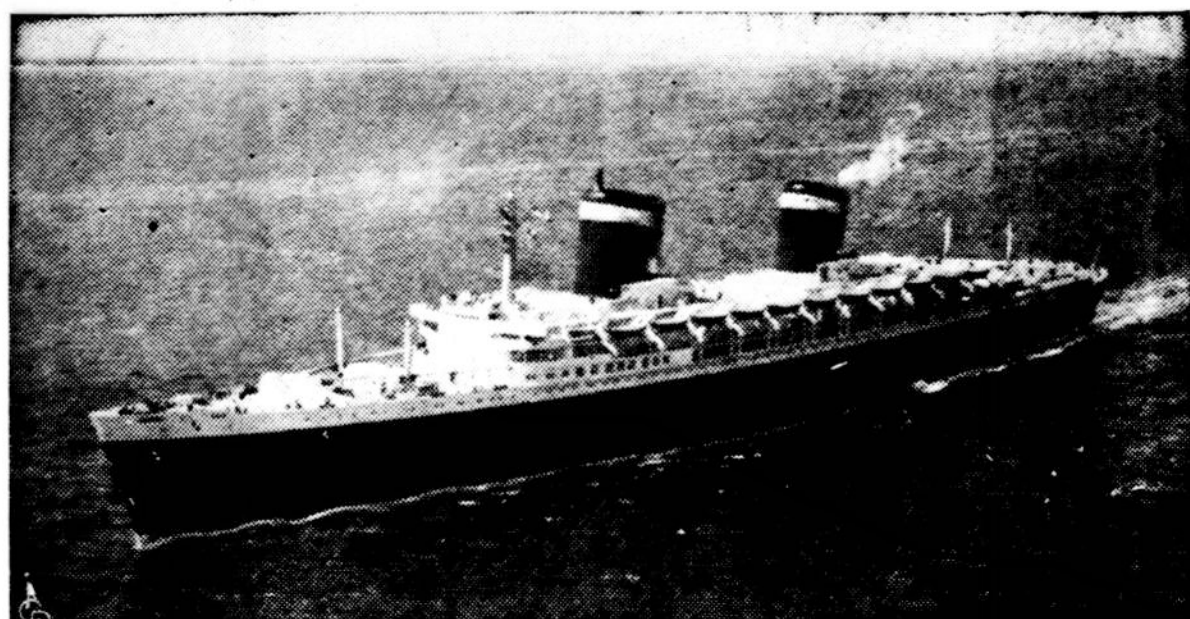
• Sovietai pradėjo Rytų Vokietijoje naujus geležinkelio demontažus. Visose stotyse įsakyta iš po bėgių išimti kiekvieną antrij pabėgį, neatsižvelgiant ar jis medinis, ar geležinis, ir jie išgabenami į Sovietus, kur esąs didelis pabėgių trūkumas naujai tiesiamoms linijoms.

• Dabar lenkų valdomoj Silezijos srityje apie Breslau ir Lodzę prasidėjo vidurių šiltinės epidemija. Mirę jau tūkstantis žmonių.

• Korejoj derybų posėdžiai tebevyksta, bet jokios pažangos nepasiekta.

• Kaire prasidėjo byla kaltinamųjų už riaušes ir padėgimus sausio 26 d. Kai kuriems kaltinamiesiems gresia mirties bausmė. 125 asmenys jau nubausti kartu paėmus 807 m. kalėti.

• Pareiškama, jog naujų namų, brangesnių kaip \$12,000, statybos kreditų kontrole greitu laiku atstovų rūmų bus sušvelninta.

Už 70 milijonų dolerių pastatytas prabangusis keleivinis U. S. Lines "United States" laivas šiuo metu atlieka bandomąją kelionę. Tačiau jo greitis viešai neskelbiamas, nes karo atveju jis gali būti panaudotas kariuomenės perkėlimui.

MINEKIME TRAGIŠKĄ BIRŽELĮ

Amerikos Lietuviai.

1941 m. birželio mėn. 14-16 dienos žymi didžiosios lietuvių tautos tragedijos pradžią, nes tomis dienomis bolševikiskasis okupantas, metus anksčiau smurui paglemžęs Lietuvos valstybės suverenumą ir kraštą įvedęs sovietinę santvarką, užsimojo smogti pirmąjį smūgį prieš pačią Lietuvį Tautos gyvybę. Per 3 dienas 40,000 nekaltų Lietuvos žmonių — vyrų, moterų ir vaikų — buvo priversta išgabenti vergų darbui ir lėtai mirčiai Sibiro gilumon. Netrukus prasidėjęs vokečių - sovietų karas sutrukdė tolimesnę šio kraugerischo plano vykdymą, tačiau, 1944 m. antrą kartą įsibrovę Lietuvon, raudonieji budeliai dar jėliau ėmėsi sistematiško lietuvių tautos naikinimo darbo.

Per 11 siaubingų sovietinio genocido metų Lietuva nustojo daugiau kaip ketvirtadalis savo gyventojų. Likusieji, jei jie ir išvengė panašaus likimo, gręsia amžinas skurdas ir vergo gyvenimas nuolat alinamoje tėvynėje.

Mes, gyvenantieji laisvajame pasaulyje, suprantame esamos padėties tragizmą, ir mūsų didžiausias rūpestis yra, kad kiek galima didesnę lietuvių tautos dalį būtų išsaugota būsimos laisvos ir nepriklausomos Lietuvos atkūrimui.

Artėja 11 metų sovietinio teroro Lietuvoje sukaktis. Ją minėdami privalome organizuoti ir efektingai savo tautos labui pasitarnauti. Tai padarysime, jei visose Amerikos vietovėse, kur tik esama lietuvių, gausiai susirinkę į specialius mitingus

1) pareiškime vieningą ir griežtą protestą prieš Sovietų vykdomą terorą Lietuvoje ir šitą protestą rezoliucijų ir laisvų rotmų perduosime Amerikos vyriausybei ir Kongreso nariams;

2) griežtai reikalausime Senatą ir ypačiai Senato Užsienio Santykių Komitetą, kad paskubintų Genocido Konvencijos ratifikavimą;

3) dėsime visas pastangas, siekdami pavieniu ir per organizacijas, kad Lietuva išstikusi neteisėbė ir mūsų reikalavimas ta neteisėbė atitaisyti rastų juo platesni atgarsį plačiojoje šio krašto visuomenėje ir spaudoje;

4) su nuosirdžiu duosime piniginius aukomis paremsime Amerikos Lietuvų Tarybos

vykdomą vaju, turėdami galvoje, kad padidėjusiems uždaviniams Lietuvos laisvinimo akcijoje šiais metais reikia daugiau lėšų negu anksčiau.

Mūsų jėgos, priemonės ir galimybės yra ribotos. Tačiau mes turime daryti, ką galime. Jei gu iki šiol gyvenome gintojo krašto ilgesiu, sielojomės dėl jo nelaimių ir kiek galėdami visais būdais stengėmės talkinti tėvynėje kenčiantiems ir kovojantiems savo broliams ir sesėms, tai dabartinio momentu dar labiau turime sustiprinti savo pastangas.

Kraujojama Lietuva! Suteikime mums pagalbos! Suteikime ją skubiai ir gausiai.

Amerikos Lietuvų Taryba

Vykdomasis Komitetas

L. Šimutis, pirmininkas
A. A. Ols, vicepirmininkas
Dr. P. Grigaitis, sekretorius
M. Vaidyla, išdininkas.

IR KNYGAS LANGE REIKIA

APDAIRIAI ISDĖSTYTI

Bratislavoj, Čekoslovakijoje, neapdairus knygų lange išdėstymas vieną knygyno vedėją nuvedė į kalėjimą. Gavusi rusiškų knygų, ta knygyno vedėja išstātė jas lange, kad klientai matytų, kokių knygų jie gali gauti čia nusipirkti. Bet atsitiko taip, kad knygos buvo tokia eile lange surikiuotos: "Mes norėtume gyventi", "Toli nuo Maskvos", "Dangorėžių šešėly", "Po svetima vėliava". Tai buvo palaikyta antisovietine propaganda, ir knygyno vedėja tuojau pat suimta.

TAIP GYVENA "PROLETARE" ANNA PAUKER

Stalino vyriausia įgaliotinė Rumunijoje Anna Pauker, nors dedasi proletariato kovotoja, parodo toli gražu neproletariškų palinkimų. Tuo tarpu, kai didžioji krašto gyventojų dalis vaikšto nudrįsę ir iver prasimaitina, ji vis daugiau garsėja savo liukšusiniu gyvenimu. Paskutiniuoju laiku savo reikalams ji pasiėmė Būstienį prie Sinaia anksčiau vienam vokiečiui priklausiusią vilą, kuri valdžios lėšomis buvo Bukaresto architektų visiskai iš naujo pertvarkyta. Visi kambariai apstatyti naujais baldais ir iškloti brangiais kilimais. Vilos rūsy įtaisytas erdvus baras, kuris išklotas marmuru ir papuostas puaknuotais žibintais.

Desimties metų D. Duncan iš Bernardsville, N. J., rašo gubernatoriui laisla, kad jai leistų pasilikti ir auginti stirniuką, kurį jos tėvas pagavo ir parnešė namo.

"NET IR MES NORIME BŪTILAISVI"

Safelitinuose kraštuose žmonės su komunistiniu režimu kovoja visomis įmanomomis priemonėmis. Antai Čekoslovakijos pogrindis prieš kurį laiką išleido knygėlę, kurioje gydytojai duoda nurodymų, kaip sėkmingai apsimesti sergančiu reuma, išijomis ir kitomis ligomis, kaip pakelti sau temperatūrą ir t.t. Tai komunistų rankose atsidūrusių kraštų žmonės labai svarbu. Ne tik norint prisidėti prie komunistų karinių pasirodymų sabotavimo, bet ir gauti dieną kitą poilsio nuo nepakeliamos sąlygos dirbamo darbo.

Taip pat sudaryta sistema gintis ir nuo snipų bei įdėvėjų.

Bet svarbu ir palaikyti žmonių dvasią, kad ne visiems laikams jie yra patekę į komunistinę vergiją, kad yra kas rūpinasi jų likimu. Tam neseniai Pragoje buvo panaudotas net šuo. Antikomunistiniai kovotojai jį aprišo baltu audeklu, ant kurio juodomis raidėmis buvo parašas: "Net ir mes norime būti laisvi." Su šiuo parašu tasai šunelis ir buvo paleistas pačiame Pragos miesto centre.

Vienoje aikštėje jis krito į akį praeinančiam komunistui. Tasai pradėjo šunelį viloti. Bet paleidę, matyt, buvo parinktas toks šuo, kuris lengvai svetimo žmogaus neprisiileidžia. Jis nuo vilotojo bėgo užuolankomis. Tuo tarpu gi pradėjo rodytis ir daugiau praeivių. Ži-

noma, jie tuojau padarė minas, jog nieko nematė ir nenori matyti, ypač šuns, kuris "kelia revoliuciją." Tačiau užteko vieno žvilgsnio, kad pamatyti, koks čia reikalas.

Taip tasai komunistas gajinėjosi šunelį ilgą laiką, kol pasitaikė pakeliui dar pora kitų komunistų. Bendromis jėgomis jie tada šunelį įsivėrė į kampą ir bandė pagauti. Tačiau šuo, smarkiai urgzdamas, puolė savo persekiotojus. Tad vienas iš jų pistoleto šūviu tą "darbo žmonių priešą" nudėjo. Kai jį nunešė, kraujas jau buvo sudrėkinęs baltą drobę tačiau dar ir tuomet juodavo parašas: "Net ir mes norime būti laisvi."

ITALŲ SPAUDA APIE LIETUVĄ

Roma. — Italų tautinio "Comitato Civico" organas "Collegamento" savo paskutiniame numeryje išdėjo ilgą straipsnį antrašte "Lietuva pančiuose". Straipsnio autorius

Darvino pranašystės

Karolis Darvinas, vaikaitis garsaus Karolio Darvino, kuris 19 šimtmečiui sukūrė vadinamąjį darvinizmo mokslą, pagal kurį žmogus išsivystęs iš beždionių, dabar parašė knygą "Būsimasis milijonas metų". Darvino manymu, 19 šimtm. yra aukso šimtmetis, nuo kurio prasideda žmonijos padėties nuolatinis blogėjimas. Darvinas, sekdamas savo senolio Darvino pėdomis, skelbia, kad mūsų laikų žmogus esąs tik "laukinis gyvulys", todėl tik milijono metų būvy jis galės suikulturėti. Ateity žmogaus ūgis būsiąs mažesnis, bet moraliniu požiūriu pagerėjimų nelaukiama. Būsimą milijono metų bėgy išnyksią tautos ir susidarys tik provincijos, kurios priminsią dabartinę Kiniją. Žemės gyventojų būsia apie penkis kartus daugiau, bet maisto nebus ką daugiau kaip šiandien.

Maisto klausimą išspręsia karai, ligos ir mirimai iš bado. Būsimasis pasaulis neturėsias nei anglies, nei naftos, todėl turėsias naudotis vėjo, jūrų potvynių ir saulės energija. Uramo ištekliai taip pat išsibaigs. Daugiausia išsiplėsias vandens ūkis — žuvininkystė. Demokratijų daugiau nebūsią. Karų žiaurumas būsiąs dar didesnis.

Reikia pasakyti, kad ir dabartinis bolševizmas turi savo šaknis darvinizmo moksle. Darvinas žmogaus sugyvalinimą stengėsi pagrįsti mokslu. Bolševizmas yra šito sugyvalinimo praktika. Žinoma, jei žmonės Darvino "mokslo" laikysis, tai ir nuois ten, kur Darvinas pranašauja.

Spaudos puslapiuose

M. BIRŽIŠKA GRĮŽO Į POLITIKĄ

VIENYBEI (Nr. 19) prof. M. Biržiška davė pasikalbėjimą. Jame pasisako dalyvavęs L. R. Santarvės steigime, davęs jai vardą (kurio inicialus panaudojami, pigiojo sąmojo mėgėjai ešą sudarę vardą: Lozoraičiui Remti Santarvė), santarvininkų dėl to kartais ešą vadinamas "krikšto tėvu". Jis prie Vliko nepritaps, nes jam sveima e-santi Vliko partinės aritmetikos veikla. Jis ešąs jau nepartinis, tad dėjėsis į Santarvę, kurioje susitelkę ešą nepartiniai žmonės. Tuo jis nesijaučias prasi-lenkęs su bendrais mūsų tėvynės vadavimo reikalais. Jis save laikąs taip pat Vliko ir Alto žinioje tiems darbams, kuriems jis būtų reikalingas, nes jaučiasis ešąs tinkamas ir pajėgus. Toliau polemizuoja su prof. J. Kaminsku ir Dr. P. Grigaičiu dėl jų priekaištų Santarvei.

M. Biržiškos pareiškimas rodo jį vėl išėjus į politiką, be kurios jis buvo pagyvenęs Vokietijoje.

Negalima abejoti nuosirdumu M. Biržiškos pareiškimo, kad jis nori Lietuvos reikalui tarnauti, kaip tuo nebuvo abejojama ir ankstesniuose jo politiniuose žygiuose. Tačiau pradedant nuo Lietuvos okupacijos M. Biržiškos pasirinktas kelias politinei veiklai visuomenėje kėlė nusistebėjimo.

Pirmosios bolševikų okupacijos metu M. Biržiška paaukoj savo ūkį liaudies reikalams. Tokios aukos paskelbimas savaime būtų galėjęs sukelti tik pasigrožėjimo humaniška ir tauria širdimi. Bet kodėl tai pa-

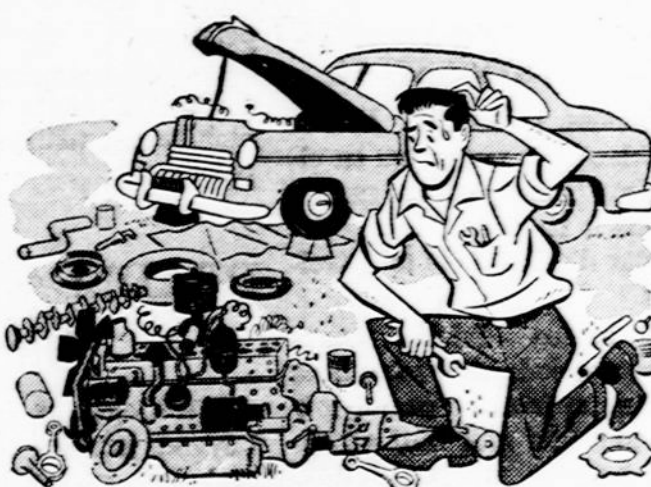
daryta ne anksčiau, o natujam rečiniui atėjus? Šitą aukos sutapdymą su atėjusia okupacija ne vienas iš lietuvių vertino kaip gestą ne liaudžiai, bet režimui. Antros okupacijos metu M. Biržiška pasirinko kelią įsijungti į kito okupacinio režimo politinį aparatą: jis buvo pirmojo generolio tarėjo tarybos pirmininkas (aigi net daugiau negu krikšto tėvas). Net jau tremtyje, Berlyne, kada nacinė Vokietija gyveno paskutines savo dienas, M. Biržiška prisidėjo prie nacių įstaigų organizuojamos lietuvių veikėjų konferencijos, kurios tikslas buvo prašyti Vokietijos vyriausybės, kad leistų organizuoti lietuvių dalinius jai patalkinti. Šitas M. Biržiškos politinės veiklos kelias nesiderina su to meto lietuvių rezistencine veikla ir linija, kuri nebuvo M. Biržiškai nepažįstama.

Jei dabar M. Biržiška primena ešąs Vliko ir Alto žinioje, t. y. tinkamas darbui ir pajėgus,

bet nepateltas, tai anas jo reiškimasis politikoje okupacijos metais, mums rodo, ir buvo viena iš svarbiausių priežasčių, kodėl jis nebuvo telkiamas į tam tikras politines manifestacijas - konferencijas. Tai buvo nuosaikus, tikrai lietuviskas, reagavimas į politinius veiksmus, kurie savo forma gali būti laikomi kolaboracinio pobūdžio.

Šitai primindami, neturime mažiausio noro vartyti praeities lapus žaidzdoms atnaujinti. Tačiau M. Biržiškai ešus iš naujo reikšius politikoje ir pasakius viešai savo atvirą "credo" buvo reikalingas ir mūsų atvirumas. Jei M. Biržiškos pasirinktas politinis kelias neleido jam būti autoritetu bendroje lietuvių rezistencijoje okupacijos metais, tai manome, kad jis vargiai galės būti visiems autoritetas ir dėl dabartinių politinių kelių bei santykių.

Mums M. Biržiška yra ir paliks šviesus kaip nepriklausomybės akto dalyvis, lituanistikos tyrėjas, profesorius ir rektorius, bet ne kaip politikas rezistentas.

Kai norite taisyti automobilį... šaukiate mechaniką

Kai norite tvirto užstato... cinate į Savings Banką

Juk visuomet apsimoka pakviesti specialistą specialiam darbui! Todėl tai yra dar svarbiau, kai Jūs perkate namą... nes tai yra vienas iš svarbiausių investavimų, kuriuos Jūs kada nors darysite.

Savings Bank specializuojasi padėti žmonėms nusipirkti namus žemiausiu užstatu. Banko valdininkai turi ilgą patyrimą vietinį turtą įvertinant, ir žmonių, kaip Jūs, finansinėse problemose. Jie asmeniškai rūpinsis Jūsų namo pirkimo reikalais ir parūpins užstatą pagal Jūsų reikalavimus.

Iš tikrųjų būti namo savininku gali būti lengviau, negu Jūs galvojote. Kodėl tad neužėiti į kaimyninį banką ir neaptarti šį reikalą. Savings Banks turi pakankamai prieinamo užstatams kapitalo ir yra finansavę daugiau perkamų namų Massachusetts valstybėje kaip kokia nors kita, šios rūšies skolinimo įstaiga. Visuomet būkite tikri, kad iškotina "Savings Bank" arba "Institution for Savings" tarp kitų bankų vardų.

The SAVINGS BANKS of Massachusetts

Chesapeake ir Delaware kanale, susidūrus su kitu laivu, paskendo JAV tanklaivis "FL. Hayes", vežęs 640,000 galionų gazolino. Katastrofoje žuvo ir keturi įgulos nariai. Kairėje matome vieną keleivį, kuris buvo degančio gazolino sužeistas bet ant trečio laivo. Šeši tanklaivio įgulos nariai (apačioje dešinėje) išsigelejo išsokdami iš laivo į vandens.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

	PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00
Foreign	\$5.50

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tikrai autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turini ir kalbą redakcija neatsako.

MINĖJIMAI

MINIM visokiausius jubilėjus. Minėjimų rengimas virsta klausimu, kuris atskirose vietovėse gresia pasiekti nepageidautų padarinių. Kurlink galime nuklysti, iliustruojam apibendrintais vaizdais.

1.—Minėjimas turėjo parodyti visų lietuvių vienybę, tad sutarta visoms grupėms ir srovėms rengti drauge. Jų atstovai ilgai svarstė, kas minėjime bus kalbėtojas.

— Tegul kalba Motiejus,—siūlo vienas.

— Ne. Tai būtų vienos srovės pasirodymas. Jei jis kalbės, o aš nekalbėsiu, nukentėsi mano ir mano srovės prestižas. Jam pritarė ir antras ir trečias. Beliko išeiti: kalbėti visų srovių atstovams. Minėjimo dieną patriotingi klausytojai atsiėmė kalbą iš tisas kelias valandas. Jie išėjo apsišvię: kita kartą jie vėl rinksis iš patriotinės pareigos, bet atsineš ir priegalius...

2.—Atėjo mintis į minėjimus įvesti naujovių: minėjimą rengti platesnį, į kurį būtų sukviekti ir kitų tautybių žmonės. Kad daugiau būtų vienybės, mintimi pasidalino su kita organizacija ir pasiūlė drauge rengti. Gerai, sutarė. Bet antrieji paskui persigalvojo: kam čia tie naujokai su naujovėmis. Rengėm mes nuo seno, surengsim ir toliau. Ir sudarė savo komitetą. Anoji grupė, tai patyrusi, skėščiojo rankomis:

— Kaip lig šiol buvo, to gal užteko. Bet nauji laikai, nauji ir reikalavimai. O naujovėms padaryti tegali Martynas. Tad jis tegul stoji darbo prieky. Pasiųlė kalbos, ir joms buvo praleista daug laiko ir energijos. Pagaliau išrinktas komitetas pasidarė išvadą:

— Gal mes jau tikrai nebereikalingi. Tegul jie vieni rengia ir veikia, — ir apkartusia širdimi dūlino kiekvienas namo, neapsispręsdamas dar, ar jam eiti į Martyno rengiamą minėjimą, ar ne.

3.—Išvados. — 1. Visi norim pagerbti brangius žmones ir įvykius. Bet pagerbime ir klausytojus, apsaugodami juos nuo žodžių ir kalbų infliacijos. Sutarkime minėjimui vieną kalbėtoją, daugiausia du. Jei negalima pasidalinti kitaip, tai bent tegul šiandien kalba jis, rytoj aš.

2. Neuzkietėkim minėjimuose prie įprastų dalykų. Bet naujumo išvados nepriklauso nei vieniems naujesiems nei vieniems seniesiems. Abeji gali ir turi būti to darbo dalininkai, užmiršus skirti "mes" ir "jūs".

3. Pasidalinkim rengimo darbu, statydami į jį tuos, kurie sugeba darbą atlikti. Jei reikia ryšius palaikyti bendrame darbe su kitų tautybių žmonėmis, kuriems vadovauja nauji imigrantai, panaudokime naujusius. Ryšiams su senaisiais lietuviams ir jų organizacijomis ar amerikiečiams geriau gali darbu tikti senieji. Bet visokiais atvejais neteisėtas būtų įstiklinimas: mus stumia iš darbo, kaip lygią neteisėtas ir Lietuvai nenaudingas būti ir nusistatymas: mes jau nereikalingi ir netinkami. Priešingai, kas iš tikrųjų yra netinkamas, taip apie save negalvoja.

4. Jei Martynas ar Mykolas gali įnešti kartumo tarp kitų, geriau jo nekelti. Asmeninė ar grupinė ambicija gali pasilikti žemiau už Lietuvos reikalą.

ŠATRIJOS RAGANA - MARIJA PECKAUSKAITE

MĖLYNOJI MERGELĖ

Šiemet suėjo 75 metai, kaip gimė mūsų rašytoja Marija Peckauskaitė - Šatrijos Ragana, savo raštuose skleidusi kriščiūnišką idealizmą, romantišnę tėvynės meilę, buvusį pedagogę ir Foersterio raštų vertėją į lietuvių kalbą. Kaip ir visoje jos asmenybėje, taip ir raštuose spindi gilus taurumas, šventumas, gražesnio gyvenimo ilgesys. Svarbiausi jos raštai: Sename dvare, Vilkutė, Vėnas Stonis ir kit. Gimė 1877 m. II. 24 d. Medingėnuose ir mirė 1930. VII. 24. Židikuose.

Šiai sukakčiai atžymėti ir spausdiname jos "Mėlynąją mergelę", paimtą iš jos raštų III tomo.

Studentų kompanijos linksmumas, pasiekęs savo zenitą, ėmė jau leisti žemyn. Viskas jau buvo padaryta, kas tokiais atvejais daroma: buteliai įstūgtinti, vaza degančio puošio išsekinta, krūva cigarių ir popierinių dūmų paleista, visos dainos išdainuotos, pradėjus Gaudeamus, baigiant tokiomis, nuo kurių rauda, rodės kambario

sienos. Susirinkusieji jau nupasakojo visus tam tikros rūšies anekdotus, kokių tikrai buvo jų atminties turinėje; degino aukas ir ant meilės dievaitės aukuro, nes svečių tarpe buvo dvi panelės, atsivestos vieno kolegų puotai pasaldinti.

Dabar tie, kurių galvos buvo silpnės, jau visai buvo ištižę, kaip pūslės, iš kurių išėjo oras. Vienas, užsikniaubęs ant stalo, balsingai žiaukčiojo, retkarčiais kažką nesuprantamai vapaliodamas, kiti snastinai snaudė kanapoje. Tvirtagalviai tebeblirtavo, filosofavo ir griusmingai daužė pianiną. Jų tarpe buvo ir politechnikos studentas Jurgis Tautvydis. Jis nemaž dar nebuvo ištižęs, atvirkščiai, jutos turįs tiek energijos, kad stengėsi iškrauti visokias būdais, juokindamas visus girtu juoku.

Tautybės žvilgsniu kompanija buvo mišri: lietuviai, lenkai, rusai, o abidvi panelės šveicarės. Bet tai nemaž negadino harmonijos, visi buvo kits kitam kuo meiliausiai nusiteikę. Lenkas, apkabinęs lietuviui kaklą, kalbėjo:

Sovietų NKVD majoras, perbėgęs į Vakarus, 1948 m. "Tribune de Geneve" laikraštyje spausdino savo atsiminimus. Juose buvo pažymėta smulkmena, kaip Stalinas priėmė Jugoslavijos, dar monarchinės, atstovą, su juo pasibūčiavo ir...pravoslavaiškai persižegnojo. Kitiems stebintis, Stalinas paskiau šypsodamasis paaiškino: jei reikia ir naudinga, tai jis galįs apsisiaityti net bažnytiniais rūbais ir atlaikyti raudonas mišias...

Stalinas, kovojęs prieš religiją ir Bažnyčią, pakeitė taktiką: kam kovoti, jeigu ją galima padaryti savo sąjungininke, o ilgainiui ir verge. Kiekvienam okupuotame krašte dėl to Sovietų agentai stengiasi prikaltinti vietinius Bažnyčios atstovus atsiskirti nuo Romos ir virsti tautine bažnyčia, priklausoma jau ne nuo Romos, bet nuo Maskvos.

Vergaujanti Bažnyčia

Pirmiausia ir lengviausia Staliniui pasisekė pačioje Rusijoje su pravoslavų Bažnyčia. Pulkiai pasisekė. Šiandien ji dar visa, ką Stalino agentai įsako. Kuo pravoslavų bažnyčia pavirto, rodo jos elgesys ryšium su propaganda prieš amerikiečius dėl bakteriologinio karo Korejoje.

"Izvestijoje" buvo paskelbtas Šventojo Sinodo, kuriame yra patriarchas Aleksejus ir trys kiti aukščiausieji hierarchai — Maskvos metropolitas Nikolajus, Kijevo metropolitas Jonas, Leningrado metropolitas Gligorijus, — atsišaukimas. Tame ganytojiškame rašte sakoma:

Nekalta korejiečių tauta kenčia lig šiol nematytas negirdėtas kančias nuo nežmoniškų bakteriologinio karo metodų, kuriuos pavartojo amerikiečiai. Tarkime, mylinčių tautų priešai. Kaip turi būti smukusi jų moralė, į kokią grįnai gyvulišką, galvijišką, laukinę pagūdį turi būti nusileidę, kad virstų tokiais masių žemgudžiais. Velniskas žmonijos išgamų judikimas neleidžia, kad Kristaus palikta, Išganytoji ištiktima Bažnyčia ramiai į tai žiūrėtų... Mes tikime, kad Viešpats šių laikų Baalą, kuris visą pasaulį nori įsukti į savo tinklą, nubaus už jo begėdiškus darbus, ir griežta Apvaizdos ranka sumindžiotą teisingumą atstatys...

Už tų žodžių, pikty, farizeiš-

kų, matai ne ganytojų veidą, bet klasingai besisypsantį enlavėdį, kurio ranka vedžioja ganytojų laiskus.

Kad įspūdį tikintiesiems dar būtų stipresnį, Sovietų oficiozas leidžia patriarchui prisistatyti "Dieviškos Apvaizdos skirtą rusų pravoslavų bažnyčios galvą."

Jeigu tikintiesiems ir paaiškės, kad Bažnyčios ganytojai

Propagandai prieš amerikiečius ir tariamą bakteriologinį karą bolševikai suvėžė į konferenciją pravoslavų, katalikų, žydų ir kitų tikėjimų atstovus.

Spaudos agentūra AFP praneša, kad antrą konferencijos dieną Rygos vyskupas Msgr. Stroods pareiškė: esanti Katalikų Bažnyčios pareiga pasisakyti prieš bakteriologinį karą Korejoje; Katalikų Bažnyčia pagrįsta teisingumu ir broliškumu; šituo pagrindu Rygos ir visos Latvijos tikintieji esą su Stalinu už pasaulio taiką; Stalinas esąs didysis tautų mokytojas taikai.

Ar taip Rygos vyskupas pasakė, kitas klausimas. Spaudos agentūra žinia teigė: paimti iš sovietinių šaltinių, o Sovietų propagandą paskelbia taip, kaip turėjo būti.

Nėra žinių, ar į tą konferenciją buvo nugalbenti kas iš Lietuvos. Bet jų vardu lig šiol Sovietai nieko nepaskelbė.

Be to žinių, kad Lietuvoje vėl Sovietai atnaujino pastangas "tautinei bažnyčiai" steigti. Tuo reikalu esą terorizuojami vyskupas Paltarokas, kan. Stankevičius, kun. Maželis.

Kai su panašiu pasiūlymu kamavo bolševikai Latvijos vyskupa Springovičių prieš kiek laiko, tai iš jo gavę atsakymą: kankiniu žmane galime padaryti, bet išdaviku nepadarysite.

atlieka bolševikų agentų darbą, tai bolševikams visai nepavojinga. Dar geriau. Kai masės ilgai patirs, kad ganytojai dėl Korejos melavo, tai tarp tikinčiųjų bus dar didesnis nusivylimas ir Bažnyčia.

Tokis yra tragiškas anos pavergtos ir vergaujančios pravoslavų bažnyčios likimas.

Kas padaryta su pravoslavų Bažnyčia, bolševikai dar pas-

tangų tą pat padaryti ir su kiltais tikėjimais. Tik čia atspairumas didesnis.

Besideranti Bažnyčia

Lenkijos Katalikų Bažnyčios ganytojai mėgino ieškoti būdų kaip nors sugyventi su komunistiniu režimu. 1950 m. balandžio 14 d. jie pasirašė su Lenkijos sovietine vyriausybe susitarimą. Vyriausybei rūpėjo išnaudoti vyskupus politiniams tikslams, ypatingai naujai į Lenkiją įjungtų sričių reikalui. 1951 m. sausio 27 d. su komunistine Vokietija buvo susitarta dėl sienų. Vyriausybei rūpėjo, kad tos sienos faktiškai būtų ir Vatikano pripažintos. Šiuo reikalu susitarime vyskupai buvo pasizadę:

"Lenkijos episkopatas konstatuoja, kad istorinio, ūkinio, kultūrinio ir religinio pobūdžio teisės, o taip pat teisingumas reikalauja atgautas sritis visiškai įjungti į Lenkiją. Dėl to episkopatas prašys Šventąjį Sostą šiose srityse veikiančią bažnytinę administraciją paversti nuolatinėmis vyskupijomis."

Prisiimtos pareigos nebuvo lengvos. Vatikanas mėgsta palaikyti politinių įvykių nusistojant, ir Danzige, Alenštaine, Landsberge, Oppelne ir Breslau veikė tik apaštališkieji administratoriai, Varšuvos arkivyskupas ir Lenkijos primas Wyszynskis 1951 m. balandžio mėn. važinėjo į Romą. Jam pasisekė, kad administratoriams buvo suteiktos vyskupų teisės. Tai jau daug, bet ne viskas. Arkivyskupas grįžęs tuoju pareiškė spaudai, kad Lenkijos vyskupų nusistatymas čia suam-pas su vyriausybės nusistatymu, kad Apaštališkasis Sostas parodęs daug palankumo ir t.t. Bet vyriausybės spauda aštriai kritikavo arkivyskupo kelionės rezultatus. Visai suprantama: jai neparvėžė iš Romos politinio laimėjimo, kuris vienas jai rūpėjo.

Vyskupai pamatė, kad bendradarbiauti bus sunkiau ir sunkiau. Ir dabartiniu metu Lenkijoje ir už jos sienų gausiai plinta to paties arkivyskupo laiškas, kurie įspėjo katalikus dėl bolševikų pasikesinimų.

Lenkijoje parengta nauja konstitucija. Jos projektas buvo paskelbtas 1952. 1. 27. Kiekvienas pilietis galėjo siūsti savo pastabas dėl jos. Bet tik teigiamas, nes jei panorės kritikuoti turėjo nepamiršti, kad jis

Kalbėdamas žemės ūkio departamentu valdininkams, prez. Trumanas pareiškė, jog jis grįš į savo ūkį Missouri, kai ateinančių metų sausio mėnesį baigs savo pareigas Baltuosiose Rūmose. Ta pačia proga Trumanas pažymėjo, kad rinkimų kampanija ir šiuo atveju demokratų partija ves taip kietai, kaip ji buvo vedama 1948 m. rinkant jį patį.

turi pasirašyti pavardę ir nurodyti savo adresą. Taigi konstitucijos projektui turėjo visi "pritariti". Bet šiuo atveju jommu, kad santykiai tarp Bažnyčios ir valstybės paliečiami naujoje konstitucijoje. Net labai gražiai. Garantuojama sąžinės ir tikėjimo laisvė. Laisvė religinėms organizacijoms, piliečiams nekludomai dalyvauti religinėse procesijose ir t.t. Pabaigoj pasakyta: "Sąžinės ir tikėjimo laisvės piktnaudojimas tikslams, kurie priešingi Lenki-

jos liaudies respublikos interesams, įstatymais baudžiamas. Taigi viskas gali būti baudiama, kas tik emvedistui nepatik. Tokie yra santykiai sovietiniame režime tarp įstatymo ir praktikos...

Vatikano sferose žiūrima su dideliu susirūpinimu į Lenkijos katalikų Bažnyčios ateitį. Išmėginus derybų kelią ir radus jį nesėkmingą, teks ir Lenkijos Bažnyčiai virsti kovojančia ir kankinių Bažnyčia, kaip Lietuvoje.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

• Lietuvos istorikai gavo iš Maskvos įsakymą "įrodyti", kad lietuviai yra visai artimai giminingi rusams, kaip ir jų kalba esanti rusų kalbai artimiausia iš visų indoeuropiečių kalbų. Taip pat turi būti "įrodyta", jog "ilgaamžė draugystė" su rusais turėjo didelę įtakos lietuvių kultūrinei pažangai.

• Amerikiečių puolimas šiuo metu ir Lietuvoje yra pirmasis ir svarbiausias komunistinės propagandos punktas. Rusų kalba leidžiamoj "Sov. Litva" kažkoks I. Zinkus rašo, jog šiuo metu nesą pavojingesnių laisvė ir nepriklausomybės priešų, kaip "Amerikos imperialistai." Taip pat platų straipsnį prieš

"Amerikos imperialistus" pasakė ir žinomas komunistų gramofonas J. Žiugžda, kuris rašo, kad tų "Amerikos imperialistų" samdiniai Lietuvoje žmones ne tik žudė, bet net gyvų į žemę užsėdė. Net amerikiečių Raudonasis Kryžius ne pagalbą žmonėms teikęs, o vertęsis šnipinėjimu. Žinoma, Lietuvoje niekas tais komunistų plepalais netiki, nes patys žmonės žino, ar "amerikiečių agentai" žmones gyvų į žemę kasė. Tačiau priversti klausytis ir sakyti, jog tuo tiki.

• Miškų naikinimas okupuotoje Lietuvoje tebetęsiamas. Kad daugiau spėtų iš Lietuvos išvežti medžio, skuba jį piauoti elektriniais piktalais.

dabar nepsitenkins nulydėjęs savo šokėją lig jos buto slenkščio, bet peržengs tą slenkščį... Jis jau to prašo.

— O ja, Fraulein, natuerlich, ich mache Ihnen eine Visite — sako jis, spausdamas jos ranką.

Kažkur, giliai, giliai, juoduose armenyse, kažkoks dygtelėjimas, kažkoks skaudus švystelėjimas. Tolimos, brangios, lyg savo siela, šviesingos akys...Bet tuojau pat vėl svaigus užesys ir tie patys nesiliaują skambėję žodžiai.

Buvo gražių gražiausių rasti. Saulė švietė tokia rasyta, tokia švarutė, tartum ką tik nusipraususi kažkokiuose kristaliniuose dangaus šaltiniuose. Miestas tebe miegojo, bet kai kurios darbščios šeimininkės jau nešė krežius pilnus sąslavų ir statė juos šaligatvių pakraščiuose. Eidamas pro vieną tokią krežį, Jurgis užkliudė į savo koją, ir iš krežio iškrito ant šaligatvio skiautelė. Masinaiškai pasilenkė jis įmesti jos atgal. Bet vos tepakėlus ją nuo žemės, širdis jam apmirė. Jis krūptelėjo. Panelė, pamąčius jo veide sopulį, išsigandusi ėmė klausyti:

— Kas tamstai yra? Kas tamstai yra? — Nieko, nieko — atsakė jis (bus daugiau)

bet kadangi, brat, vėl judi, — tai k čortu etu toju miortvuju točku ir tegyvuoja gyvenimas — judėjimas.

Tartum norėdamas pasirodyti pilnai pritariąs tiems žodžiams, Jurgis, pasiėmęs vieną panelę, išėjo šokti. Numetęs švarką ir įkišęs nykščius už liemenės pažascių, pradėjo kankaną, kažkada matytą kažkioje linksmoje estradoje. Bet kankanas pasirodė jam turįs permaža to judėjimo — gyvenimo, apie kurį kalbėjo draugus rusas, ir netenkino jo — tad metęs tą šokį, ėmė improvizuoti. Panelė, pagauta jo dagumo, ištikimai jam pritarė.

Buvo tai tikras "gyvenimo" šokis, to gyvenimo, kuriuo gyveno ir vorai savo plyšiuose, ir žiurkės savo urvuose, ir vilkai savo raistuose Sujaudinti žiūrėtojai neįstovė irgi pasileidę abudu su viena dama, kas atrodė dar cinišku.

Pasibaigus šokiui, panelės pasisakė norinčios eiti namo.

Trumpa pavasario naktis jau buvo pasprukusi į savo rūmus. Kambarys buvo pilnas mergiškos ryto šviesos, kurios skaitumė jo kolumas kilo aikštėn visiškai apnuogintas. Išvartyti buteliai, priterliotas, prilaisytas stalias, visur primėtyti papirusų galai, pagriuvusios kano-poje žmogystos, suglamžyti rū-

bai, pabalusios, drumsčios akys, žalsvai geltoni veidai — viskas buvo taip bjauru ir nešvaru, kad saulės spindulys atrodė čia, lyg balta gėlė, įmesta į purvo duobę. Elektringos lempos nuskurdo ir nublankino, gėdėdamosi pačios savės.

Nutarė, kad visiems jau laikas namo ir ėmė sunkaus darbo — žadinti snaudžiančius. Kai po ilgų vargų pavyko tai padaryti, visa kompanija išėjo iš linksmojo kambario.

Jurgis lydėjo savo šokėją, kurią visai apžavėjo savo improvizacija. Užsikabinus ant jo rankos, ji meiliai glaudė prie jo šono, vis kilnodama į jį savo nubaltintą ir nurausvintą, nu-dažytą paakiais veidelį ir be galo meilingai žiūrėdama į jį apsvaigusiomis, mažomis, juodomis, kaip pipirai, akelėmis.

O Jurgyje užė girtas svaigulys ir jam pritariant, lyg varpas, gaudė jo galvoje:

— Vata notsra brevis est! Naudokimės! Naudokimės! Gamtos dėsni — vienas realus ir tikras dalykas... Geidžiū ir tenkinuos... Daugiau viskas svajonės... iliuzijos... sapnai... Nekalbėjo jo žodžių balsu, nes nebuvo tiek girtas, bet kartojė juos nesiliaudami, su girtuokliška manija, jo smegetos.

Taip... gamtos dėsni. Štai jis

"Kas buvo nieks, tas bus viskuo"

3.

Bimbos ūkis buv onacionalizuotas. Jam liko tik malūnas, o už gyvenamąsias patalpas teko mokėti nuomą Kamajų Vykd. Komitetui, nors ir toliau gyveno savo paties namuose, t. y. dvaro trobesiuose. (P. Bimbai buvo leista tik pasirinkti: gali pasilikti 30 ha žemės arba malūną. Ir jis pasirinko malūną).

Nubuožintas Bimba parašė laišką savo broliui Antanui į Brooklyną. Jis buvo jau įspėtas neberašyti teisybės, jei nenori atsistiebi į kalėjimą už sovietinės tvarkos šmeižimą. Jau vieną kartą tardytas už užėjimą į Amerikos konsulatą ir laiško broliui, buvo atsargus ir nepaprastai bailus. Kaip jis mėgdavo saviškiams ir artimiesiems sakyti, kad "dabar nežinau, už ką tave gali pakarti." Taigi ir gyvė truputį naują valdžią, o jo brolis Antanas ėmė tuos laiškus spausdinti "Laisvėje". Kai mes kelis kartus užsipuolėme p. Bimbą už tokius laiškus, jis su ašaromis tada įrodinėjo, kad tokių dalykų savo broliui nerašė ir kad brolis jo laiškus pataisė.

Muskit buožes! Muskit Bimbą!

1941 m. sausis ir vasaris buvo labai sniegingas. Sniego privertė tokią gaušą, kad keliai sunkiai buvo pravažiuojami sovietinėms mašinoms. Sovietinė valdžia įsakė atkasti kelius. Buvo išvaryti visi žmonės, išskyrus vieną namams prižiūrėti ir vaikus iki 10 m. bei senelius po 65 m. Sniegą kasėme su p. Bimba ir juokėmės, kad pratina prie bendro kolchozinio darbo. Pradžioje kasėme Kamajų - Svėdasų vieškelį, o paskui Kamajų - Rokiškio vieškelį. Vieną dieną mus nuvarė apie

JONAS DIRZYS

10 km. nuo Kamajų miestelio. Vakare, gerokai pritemus, grįžome pėsti į namus. Tolimesnieji ūkininkai buvo dar su arkliais. Jie paimdavo kitus kasėjus į miestelį. Bimbos niekas nenorėjo imti. Drauge neėmė ir manęs. Čia ūkininkai tyliai keršijo Bimbai už senąsias dienas, kai jis skelbė komunistą. O buvo šalta ir vėjas nešė sniegą per laukus ir guldė jį tik ką atkastą kelią. Briedome vėl per sniegą iki kelių. Bimba visai pavargo, nusivilkė kailinukus ir ėjo pūksdamas, karštas tik bolševikinę valdžią sukeikdamas. Kelias buvo pilnas pėsčiųjų, daugiausia varguomenės. Perkūnai ir keikimai, pagrazinti rusiškais, griuvo ant bolševikinės tvarkos ir Stalino. Visi keikėsi išsijusę, nežiūrėdami čia pat besisukiojančių komjaunuolių ir keleto "lioidies sūnų". ("Lioidies sūnūs" — tomis dienomis pradėjo "sirti" ir sniego nekasė). Bet užvažiuvo tuo metu Gudiško dvaro savininkas Vytautas Masiulis, kuris mus paėmė į vežimą. Tas geras žmogus mirė 1943 m. Jo tėvą nubaudė bolševikai, kad neapsaugojo nuo kiškių dvaro medelyno, nes vieną naktį tiek pripustė sniego, jog kiškiai persoko per tvorą ir nugrauzė keletą obelaidžių. Už tokį "sabažą" liaudies turtui 1941 m. gegužės mėn. Jonas Masiulis, buvęs vienas iš Lietuvos Banko direktorių, buvo nubaustas parodiniame Kamajų liaudies teisme 10 m. kalėjimo ir din. Mums su Vyt. Masiuliu beveik važiuojant, vienoje vietoje tik pasigirdo:

— Muskit buožes. Muskit buožė Bimbą!

Ant mūsų galvų pabiro sulėdęsio sniego gabalai, gavo me ir kastuvų kotais. Musė įpykusi varguomenė Kamajų apylinkės "komunistų apaštala" (taip pradėjo pravardžiuoti J. Bimbą). Bet mušant jį, gavo me kelius gūzus ir mes su Masiuliu bei kitais ūkininkais.

Ponas Bimba pasidaro duosnus

Poną Bimbą bolševikai iš pat pirmų dienų pamėgo. Pas jį ir žygiuodami iš karto sustojo. Mat, senuose rusų žemėlapiuose (jie buvo sudaryti XIX a. gale, o išspausdinti tik 1905 m., kuriuos perspausdinę 1937 m., Sovietai naudojo 1940 m. Lietuvos okupavimo žygiui) jo ūkis buvo pažymėtas dvaru. O bolševikai, nors poną ir "nemėgsta", tačiau jų dvaruose sustoti ir palėbauti labai veržiasi. Šio žygio metu buvo dar nurodyta sovietiniams dalininkams sustoti dvaruose ir ten pasirūpinti maistu bei arkliais pašaru. Kad nesužintytų iš pirmos dienos ūkininkų. Rokiškio apylinkėje visi Sovietų daliniai šio įsakymo gana sąžiningai laikėsi. Jie piovė, nieko nesiklaupė, dvaro laukuose arkliais dobilus, o tik peržydėjusius rugius kraukit; jie piovėsi dvarų gyvulius maistui ir neįdavinėjo jokių kvitų. Jie mėgo, paprastai tik karininkai, valgyti iš brangiausių indų, kuriuos dalinys paimdavo drauge su saviu. Kai kurie mėgo laikrodžius, žiedus ir visa su savim pasiimdavo. Kai jiems išsilygiuotų savininkas pasigedavo ko nors ir pareikšdavo dalinio viršininkui, tai buvo mokama gražiai išsiginčyti. Taip likdavo dvaras tartum po gaisro. Panašiai buvo pagerbtas ir ponas Bimba. Jo pasėlius išvažijo tankai, jo sode ugnis buvo kuria-

Los Angeles policija ir gaisrininkai turėjo valandą triūsti, kol išvadavo S. Howard ir jos dukterį. Jų palankstomai lovi staga sulikus, jos abi pakliuvo tarsė pelės į spastus.

ma po obelimis, vaismedžių šakos laužiamos "dengti" tankams ir pabuklams nuo "priešo" lėktuvų.

Vėliau rudenį bolševikų kariuomenė vėl pareikšė savo džiaugsmą ir pasitikėjimą p. Bimba. Jo ūkyje, prie malūno, įsteigė lėktuvams sekti punktą (tokie stebėjimo punktai tuo metu Rokiškio apskr. buvo kas 10 km.). Įsteigė tokį punktą, pasiuntė keliolika nudrįskusių kareivėlių, kurių vienas per lietu, darganas ir šalčius sto vėjo ir sekė. Žiemos metu ne vienas jų nušalo rankas, nes pirštinių neturėdavo, o rankas supdavo į skudurus, kitas — kojas ir t.t. Bimba su jais šnekteldavo vieną kitą žodį. Pradžioje jie būdavo visi tylūs ir išsijusę girdavo Sovietų Sąjungą, gerą gyvenimą. Vėliau kažkas atsitikdavo, jie pasidūdavo "buržuaziniams", jtkakoms. Tada vienu kitu žodžiu pasipa-

sakodavo ir apie sovietinį rojų ir sovietinę pažangą. Ponas Bimba, reikia pripažinti, rasdavo daug būdų jiems prakalbinti. Vienam duodavo naujas ar nešiotas pirštines; kitam skudurų kojoms apšvynioti (juos kareivėliai vyniodavo ant savo brezentinių batų, kad prie 30 laipsnių C nenusaltų kojų); trečiam pasukdavo seną vilnonį megztinį; o vienam, drožinėti mėgstančiam, pradžioje pasukolono, o vėliau ir visai atidavė, paprastą lenktinį peilį.

Laikas nuo laiko šiems kareivėliams, kiekvieną dieną graužiantiems tik džiovintą žuvį ir valgantiems baisiai dvokiančią sriubą, kurią virdavo iš kažkokių miltų ir dar primaišytų lyg mėsgalių, Bimba duodavo ne tik duonos, bet ir mėsos gabalėlį.

(bus daugiau)

LIETUVIAI PASAULYJE

SVEICARIJA

• Sveicarijos Lietuvių Bendruomenės vadovybę sudaro: A. Gerutis — pirm., E. Garbačiauskienė — vicepirm. ir B. Saulytė — sekretorius. Nariais yra: J. Stankus, V. Dargužas, V. Gegeckas ir J. Audenis.

AUSTRALIJA

• Geelonge atgaivina sekma-dieninę mokyklą. Mokyklos vedėju yra prityrusi ir pasišventusi mokytoja S. Slavickienė. Mokykla veikia Slavickių bute.

• Geelonge įvyko visų ten gyvenančių lietuvių surašymas, kad būtų lengviau sudaryti Australijos Lietuvių Bendruomenės skyrių ir sutvarkyti kartoteką.

• Visoje Australijoje vyksta lietuviškų knygų vajas. Sydnėje norima įkurti ALB centrinę biblioteką. Ypatingai prašomos aukoti knygos, išleistos Lietuvoje. Kartu norima ir kituose miestuose, kur daugiau lietuvių gyvena, įkurti lietuviškas bibliotekas, kad jaunimas turėtų lietuviškų knygų.

• Kultūros Fondo naują valdybą sudaro pirm. Pr. Raulinaitis, vicepirm. Iz. Kaunas, sek. V. Simankevičius, izd. J. Kalpokas, informacijos ir knygynų reikalų vedėja — O. Matulionytė.

• Studijuojančių lietuvių skaičius didėja ir Australijoje. Siemet Sidney įvairias aukštąsias mokyklas lankys apie 20 lietuvių studentų.

• Sidnejuje projektuojama statyti Lietuvių Namai, kur susispaustų visų organizacijų veikla.

• Sidnejuje rengiama dailininkų paroda. Jau gauta tam reikalui viena iš geriausių salų.

PRANCŪZIJA

• Motinos Dienos minėjimas, rengiamas Liet. Šaipos Draugijos Prancūzijoje, įvyksta gegužės 25 d. Neturtingos motinos bus apdovanojamos.

ARGENTINA

• "Lietuvos Aidų" radijo valandėlė paminėjo 5 metų sukaktį, kaip skleidžia po Argentinos padangę lietuvišką žodį, dainas ir muziką.

• Suvaržoma imigracija Argentinon ta prasme, kad išduoti leidimai galės būti atšaukti, jei ateiviai, neišlaukę 3 metų, be leidimo pakeis gyvenamą vietą ir darbą. Giminių daroma nuolaidų, senųjų ateivių naujas potvarkis neleidžia.

BRAZILIJA

• Lietuvių dailės parodą gražiai paminėjo S. Paolo dienraštis "A. Gazeta", įsidėdadamas platų parodos aprašymą ir pailiustruodamas trim dail. Stančkaitės, A. Kairio ir M. Ivanauskio paveikslais, taip pat lietuvių audžiamomis taut. juostomis, vėpėjų paveikslu ir kit. Ta proga šiltai atsiliepė apie parodos organizatorius ir pačių lietuvių tautą. Panašių atsiliepimų yra ir daugiau.

D. BRITANLIJA

• "D. Britanijos Lietuvis" kas kartą tobulėja. Neseniai buvo pašventinta spaustuvė. Dabar manoma jį padaryti vienos Europos lietuvių laikraščiu.

• Lietuviškai parapijai Londone suėjo 50 metų. Ta sukaktis buvo atžymėta atskira švente.

NAUJOJI ZELANDIJA

• Lietuvių Bendruomenės vadovybė Aukštajam Komisarui F. W. Dodge įteikė memorandumą, kuriuo nušvietė lietuvių tautos kelių okupacijos metu ir jų pastangas tėvynę išvaduoti. Drauge buvo nušviestos Lietuvoje bolševikų vykdomos deportacijos. Į tą memorandumą Aukšt. Komisaras atsiuntė LB pirmininkui dr. A. Butkui atsakymą, kuriuo pareiškė savo simpatijas lietuvių tautai dėl jos likimo, drauge pažymėdamas, kad zelandiečiai iš savo pusės padarys viską kuo galėdami padėti tiek nukentėjusiems ir tokių skriaudų patyrusiems tautai.

KAS KĄ SAKĖ

Muzikalus

Istatymų saugotojas sustabdė gatvės muzikantą ir pareikalavo leidimo groti vargonėliais. Tas tik patraukė pečiais ir vėl pasuko vargonėlių rankeną.

— Tai palydėk mane, — pasakė griežtas policininkas.

— Labai malonu, — pradžio gatvės muzikantas.

Medžiotojų protestas

Svedų Medžiotojų Draugija įteikė protestą degtinės monopolui Stockholme prieš jų išleistą "Medžiotojų degtinę". Proteste sakoma, kad, tarant šitą pavadinimą, medžiotojas negarbingai sujungiamas su degtine. Mokytojai ir policininkai irgi nesutiktų, jei monopolis išleistų tokias rūšis "Mokytojų degtinę", "Policininkų degtinę".

Ūkininkas mieste

Ūkininkas nuvyko pasišvalgyti į didelį miestą. Apstojus šauniame viešbutyje, užsimokėjo nuomą kelioms dienoms iš anksto ir pasiteiravo, kokia tvarka yra viešbutyje, kada čia valgoma. Tarnas jam atsakė: — Pusryčiai nuo 7 iki 11, pietūs nuo 12 iki 3 ir vakarienė nuo 6 iki 8 val. vakare.

Ūkininkas nustebo: — Vaje, tai kada aš galėsiu apžiūrėti miestą?

Ar tamsta žinai?

Vienas turtingas biznierių susiraukęs numetė rūkomą cigarą į peleninę.

— Tikra supelėjusi žolė! — sumiurnėjo jis.

— Teisybė, — atsakė jam tarnas.

— Kaip? — nustebo biznierių, — jūs žinote ką nors tikro, kad mano cigara blogi?

— Taip! Ar jūs nepastebėjote, kad aš jų nerūkiau, — atsakė tarnas.

Kainų skirtumai

Addis - Abbeboje, Abisinijoje, vienas kiaušinis kainuoja tik centas, iškepta avis — 2,50 dol. dantų pastos tuba — 1,75 dol., o už automobilio padangas mokama 250 dol.

Nelaidžia žaisti

Atvažiuo teta į svečius ir pastebėjo, kad berniukas žaidžia su pramuštgalviais draugais. Nustebusi klausia:

— Taip, tetule.

— Kodėl tu taip elgies. Galėtum žaisti su mandagiais ir gerais berniukais.

— Galėčiau, bet jų motinos nelaidžia su manim žaisti.

TEN, KUR DUNDĖJO BŪGNAI

KRYŽIAUS DIENOS

ZEMAIČIŲ KALVARIJOJE ir JOS APYLINKĖSE

Iz. Valančius

Nuo senų laikų Lietuvoje Kryžiaus dienos buvo laikomos maldos, susikauptimo ir pasininko laiku. Jos žmonių buvo laikomos atgailos ir Dievo permaldavimo laiku. Todėl tomis dienomis daugis eidavo bažnyčion ar rinkdavosi prie kryžių laukuose, pakelėse arba senkapiuose, kame, bendrai iš viso kaimo susirinkę, žmonės pasimeldavo.

Pasiruošimas

Kryžiaus dienų išvakarėse susirinkę vyrai aptardavo, kaip savo kaimo ribose esančius senkapius, kryžius ir kopytėles sutvarkyti. Bendromis jėgomis rastus išvirtusius ar pakrypusius kryžius vėl pastatydavo, atitiesdavo, suremontuodavo, tvoreles sutvarkydavo, atnaujindavo, o reikalui esant, kryžius ir tvoras perdažydavo. Supuvusius ir nužuvusius medžius išmedavo, o jų vieton naujus, jaunus medelius pasodindavo.

Mergaitės ir moterys nuo vyrų irgi neatsiskirdavo. Jos taip pat savo sumanymu ir darbu prisidėdavo. Esamus prie kryžių gėlių daržėlius pertvarkydavo, naujų gėlių atnešdavo,

pasodindavo, takus išlygindavo, kopytėles bei kryžius gėlėmis ir žalumynais papuošdavo. Taip žmonės kas metai Kryžių dienų išvakarėse senkapius ir pakelėse kryžius bei kopytėles atnaujindavo, papuošdavo ir neleidavo jiems sunykti, senolių kapams neleidavo užmarsty paskėti.

Bažnyčioje

Kryžiaus dienos iš kiekvienų namų kas nors bažnyčion eidavo, bet dažniausiai šeimininkai. Būdavo ir tokių ūkininkų, kurie važiuoti važiuodavo drauge su savo vaikais ir samdiniais.

Bažnyčioje nustatytu laiku būdavo pamaldos, o, be to, esant gražiam orui ir lauke procesija, kuri eidavo į vieną kuria Kryžiaus Kelių kopyčią. Procesijos priekyje nešdavo kryžių, Velykų žvakę, iš numirusių prisikėlusio Kristaus stovylą ir porą vėliavų. Toliau pora stiprių vyrų nešdavo būgną, kurį kitas vyras, paskui eidamas, tam tikru taktu mušdavo. Po jų sekė liturginiai rūbais apsirengęs kunigas ir žmonės. Išėdami ir grįždami, viandž žmonės giedodavo Visų Šventųjų Litanią. Taip pat procesija išleisdavo ir pasitikdavo varpų skambinimu. Kiekvieną dieną vis į kitą kopyčią eidavo. Vieną dieną aplankydavo šv. Jono kalne Alyvų darželio kopyčią, kitą kapuose Rotužės kopyčią. Čia ir šv. mišios būdavo atlaikomos, o paskutine

procesija keliaudavo į Kryžiaus ninko kopyčią.

Tomis dienomis gausiau žmonių eidavo ir prie šv. Sakramentų. Bažnyčioje ir procesijoje dalyvaudavo ne viena kita dešimtis senų bedarbių moterų, bet keli šimtai suaugusių, darbingų kaimo vyrų ir moterų.

Senkapių ir kryžių lankymas

Vos pirmiesiems saulės spinduliams pasiekus medžių viršūnes, visose pusėse pasigirdavo žagrės, norago ar lentos tam tikru taktu mušimas. Per pievas ir laukus paspildavo žmonių būriai. Vieni iš jų eidavo į senkapius, kiti prie pakelėse ar laukuose esančių kryžių. Vienu žodžiu ten, kur arčiau ar toliau.

Susirinkus šiek tiek apylinkės gyventojų, kad brangaus pavasario laiko negaisintų, nedelsdami pradėdavo giedoti ar poterių kalbėti. Vienuose senkapiuose pasimeldę, visas susirinkusiųjų būrys eidavo į kitas kapinaites ar prie kopytėles stovinčio kryžiaus. Čia vėl pagiedodavo, pasimeldavo įvairiomis intencijomis, ir išsikirstydavo ar dar eidavo kitur, kur irgi panašiai įvairias giesmes giedodavo ir kalbedavo poterių įvairiomis intencijomis: už gyvus, mirusius, karuose žuvusius, kalėjimuose esančius ir t.t. Po kelių valandų bendros nuolaidos ir karštos maldos, visi skubėdavo namo prie kasdienių darbų.

Kryžius ūkininko sodyboje.

Nuotr. V. Augustino

Namuose

Dėl įvairių priežasčių ne visi galėdavo nueiti bažnyčion ar į senkapius bei prie kryžių pakelėse, kur bendrai kaimo gyvenimoj pasimeldavo. Likusieji namuose, atlikę būtiniausius kasdieninius ūkio darbus, susirinkdavo kambaryje ir, užsizieję grąbynę žvakę, suklauptu būdu taip pat pagiedoti, pasimeldavo, paprašydavo Dievo, kad duotų gerus, derlingus ir laimingus metus, kad atitolintų nelaimes, ligas ir visas negeroves.

Bažnyčioje, senkapiuose ir namuose visos tris dienas giedodavo Visų šventųjų litanią su visomis prie jos esančiomis maldomis ir "Pone Karaliau, Dieve Abraomo, dovanok mums gerus, derlingus metus" ... ir t.t. ir t.t. Toje giesmėje prašydavo to, kas būdavo reikalingiausia.

Be to, tomis dienomis griežtai prisilaikydavo ir pasininko, daugis tomis dienomis susilaikydavo visiškai nuo mėsinių valgių. O įvairių pasilinksminimų taip pat nedarydavo.

Gegužės mėn. įdomiausia knyga apie Marijos pasirodymus Fatimoje

MARIJA KALBA PASAULIUI

264 pusl., 18 paveikslų, kaina 2 dol.

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

Rev. M. Vembrė,

122 CANTON STREET,

STOUGHTON, MASS.

KŪRYBOS PRIEDAS

Jau atrakinta dainų skrynelė

Lauktajai "Lietuvių poezijos" antologijai" pasirodžius, kalba jos redaktoriai ir leidėjai

A. DZIUGENAS

Štai skaitytojai prisivėrė mūsų tautos dainų skrynelę, ilgai rengta, ilgai spausdinta ir dar ilgiau su nekantrumu laukta — **Lietuvių poezijos antologija**. Suredagavo ją Jonas Aistis ir Antanas Vaičiulaitis, išleido Lietuviškos Knygos Klubas Čikagoje. Pirmą kartą mūsų tautos gyvenime čia viename tome sutelkta visų mūsų poezijos kelias nuo seniausių laikų iki mūsų dienų, net iki dabar Lietuvoje dainuojamų liaudies dainų. Todėl knyga pasidarė didelė, net 832 psl.

Įžangoje A. Vaičiulaitis suapibūdina su knygos charakteriu, o J. Aistis su mūsų poezijos formos raida. Toliau pradedama nuo liaudies dainų. Jų pačių būdingiausias atrinkta nemažas pluoštas. Pirmasis autorius antologijoje stovi Stanislovas Rapolionis (1485-1545). Po jo ateina Abraomas Kulvietis, Martynas Mažvydas ir t.t. Tai senieji amžiai. Negausu tenai ir vardų ir kūrybos pavyzdžių. Tik 18 a. gale kaip milžinas iškyla Kristijonas Donelaitis. Toliau einant vis gausėja vardai, skleidžiasi ir įvairėja pati kūryba. Štai Strazdas, Stanevičius, Poška. Tuoj prieinama ir prie Baranauko, Vienažindžio. Ir čia su mūsų tautos atgimimu prasideda ir poezijos atgimimas. Sužydi ji kaip gražus žiedas mūsų nepriklausomybės laikais. Antologijoje įjungti ir tie autoriai, kurie vėliau nuėjo su bolševikais, bet kurie yra įnešę didelę savo dalį mūsų poezijon, tai Salomėja Neris, Liudas Gira ir kit. Be jų šis mūsų poezijos kelias būtų pilnas. Neturint čia savų bibliotekų ir kitų šaltinių, šis antologijos parengimas tikrai buvo sunkus.

Turime seną ir didelę poeziją

Pasikalbėjimas su J. Aisčiu, Liet. Poezijos Antologijos vienu iš redaktorių

Kas paskatino išleisti šią monumentalą knygą?

Mintis išleisti apžvalginę arba istorinę lietuvių poezijos antologiją buvo kilusi Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Valdybai. Povilas Gaucys prieš kelias metus kreipėsi į Vaičiulaitį ir mane į sąsūdinti. Ji, kaip ir Lietuvių Kalbos Vadovas, turėjo pasirodyti Vokietijoje, ir beredagaujant buvo tartasi su Ventos leidykla. Bet ji tą tarpą prasidėjo masinis tremtinių emigracijos judėjimas ir leisti tą knygą Vokietijoje buvo ne labai tikslinga. Laimė knygą pasisūlė išleisti Čikagos Lietuviškos Knygos klubas. Su juo jau mes asmeniškai susitarėme. Leidėjais tenka tik džiaugtis ir didžiuotis, nes jie mūsų visai nevaržė nei knygos apimtimi nei kitais dalykais, o toji laisvė kaip tik ir leido padaryti knygą tokią, kokią štai leidėjai patiekia skaitytojui.

Kaip redagavote, ar buvote pasiskirstę epochomis, autoriais, konkrečiai ką jūs redagavote?

Pradžioje buvome pasiskirstę epochomis. Man buvo skirta surinkti seniausius autorius iki Klemenčio ir Strazdo. Devyniolikto amžiaus autorius buvo pasiėmęs Vaičiulaitis, o dvidešimtajį šimtmetį pasiskirstėme autoriais. Bet to pasiskirstymo neteko laikyti labai griežtai. Be to, Vaičiulaitis dar pasiėmė liaudies ir partizanų dainas. Žodžiu, poezijos parinkimo darbą valdė ne mūsų norai, bet šalti-

Tad juoba reikia džiaugtis, kad ji pasirodė, sutelkusi viename toman tokią gausią medžiagą. Apžvelgiant praeitą šimtmetį keliai ir triūsant tokiose sąlygose neapsieita ir be spragų. Galėjo vieno kito kūrybos pavyzdžiai būti kitoki, bet iš kur juos gausi. Ir tie, kurie čia sutelkti, byloja apie mūsų kūrybą, šimtmečiais brandusią mūsų tautos gėmėse ir prasiškleidusią įvairiaspalviu žiedu. Kiekvienas, įsižiūrėjęs į šį žiedą, ras ir grožio ir minties, svarbiausias ras mūsų tautą su jos vergus ir džiaugsmis, kūrybiniais polėkais. Tai kiekvienų lietuviškų namų knyga. Ypačiai ji rekomenduotina jaunimui, kuriam stinga liuanistinio lavinimo.

Paleidžiama ši knyga "iš kaimo į kaimą", į visų lietuvių širdis. "Versdamas šiuos lapus", — rašo A. Vaičiulaitis įžangoje, — "štai dar ką permąstyti: čia tau byloja gimtoji žemė, tavo motina. Ji tavęs ilgis ir savo širdyje didžiai tavęs pasigenda. Ir taip pat su praski, kad mes su ja esame vieni: nei laikas, nei tolimi plotai, nei tremties metai negali mums išplėsti iš mūsų sielos ir iš mūsų ilgesio tos žemės, kuri mums išaugino, ir tų dainų, kurių tėviškęs pastogėj išmokome ir kurias visa širdimi pamilome, viltį ir nevilty — ir sopulingame dabarties ėjime į šviesesnę dieną."

Vertindami šios knygos pasirodymą, padarėme pasikalbėjimus su vienu iš redaktorių ir leidėjais. Tad leidžiam jiems kalbėti:

niai. Kurie šaltiniai kam buvo geriau prieinami, tas tuos dalykus ir rinko. Čia mums į pagalbą atėjo visi knygos pastarboje pažymėtieji talkininkai, kurie mums daug padėjo tiek patarimais, tiek pačiais tekstais. Nereikia pamiršti, kad šis darbas šiame krašte buvo ne lengvas. Aš daugiausia naudojausi Marianopolio biblioteka, kurioje, aišku, visko rasti nebuvo galima. Dažnai tekstai teko rinkti iš pirmos ir rankas pakliuvusios knygos, kur pats tekstas dažnai būdavo pažeistas. Jei pasisekdavo kam rasti tikresnis tekstas, tai tekdavo tuos dalykus perrašyti per naują. Dėl to ir pats redagavimas truko daugiau nei dvejus metus.

Kaip atrinkote autorius? Ar stengėtis įtraukti visus autorius, kurie tik rašė ir skelbė, ar nulėmė kūrybos vertingumas?

Taip, parenkant buvo žiūrima daugiausia vertingumo. Šios antologijos tikslas buvo duoti pilną mūsų poezijos vaizdą, pabrėžiant jos senas tradicijas ir jos tradicijos tęsimą. Pirmieji mūsų autoriai ir vertėjai didelių meninių vertingumų nepasizymė, bet jų vertė ir svarba glūdi kitur: jie yra brangūs kaip mūsų poezijos pionierai. 1547-70 metų tarpe yra žinomų net dvylikos eiluotojų vardų, bet mes paėmėme tik tris. Atranka buvo daroma kiekvieno atveju, kai ji buvo galima. Tuštesnius tarpus stengėmės užkūsti mažiau žinomais dalykais. Devynioliktojo am-

žiaus kūrėjus papildėme keliais vien iš vardo žinomais, kurie, mūsų manymu, savo laiku buvo labai neteisingai nutylėti. Čia ypač pažymėti: Enrikas Budrius, Juozas Želvys ir kiti. Nepriklausomybės laikais daug mūsų autorių buvo pradėjusių eilėmis, bet vėliau jie išaugo kitose rašto rūšyse, tai juos teko apleisti, ypač tuos, kurie mūsų poezijoje nieko naujo neatnešė. Bet net ir šiam laikotarpiui mes stigome periodinių leidinių komplektų ir vien dėl to vieno kito būdingesnio dalykelio negalėjome įdėti.

Kokių principų atrinkote autorių kūrybą: motyvais, formos įvairumais ar tik estetikos privalumais?

Buvo žiūrima visko: formos, meninės vertės, reikšmės ir kitų dalykų. Antologija, be to, turi skaitytis ir su skaitytoju, ir su autoriais, ir su poezijos raida. Skaitytojų buvo renkami patys populiariausi ir mėgiamiausi dalykai; autoriai stengiasi patiekti sutrauktai, bet pilnai, pačiais geriausiai ir būdingiausiais dalykais, na, ir norėta tuo pačiu būdu pateikti būdingesnius laiko tarpus, pabojant visumos darnos ir pilnumo. Su gyvais autoriais buvo suėta ir kontaktą ir atsižvelgta į jų norus. Čia reikia pasidžiaugti jų nuosirdžiu reikalo supratimu ir mielu bendradarbiavimu.

Kas nulėmė, kad dėjote tiek daug liaudies kūrybos pavyzdžių?

Mano manymu, liaudies kūryba nelabai tesiderina su rašytine poezija. A. Vaičiulaitis kitaip galvojo, ir jis mane galop įtikino, kad nėra didelio skirtumo tarp vienos ir antros rūšies kūrybos, nes tai tos pačios tautos žmonių kūryba. Kitos tautos panašios rūšies antologijose deda liaudies dainų. O ju šion dėta kiek daugiau dėl to, kad mes po Binkio-Simonio Dainų neturėjome dainų rinkinio (B. Sruogos išleistas dainų rinkinys mums neprieinamas). Paskutiniiais laikais, jei dainos ir buvo leidžiamos, tai jos buvo leidžiamos mokslo, o ne pasikaitymo reikalam. Mums rūpėjo duoti dainas, kaip tautos genijaus reikšmes. Prie dainų atrinkimo prisidėjo tik Vaičiulaitis, bet tuo jo darbu tenka tik džiaugtis, nes jis atrinko pačias gražiausias ir pačias būdingiausias mūsų dainas. Gėl jū apstumo Antologijoje galima tik tiek pasakyti, kad ir čia bota proporcijos: mūsų dainų apstumas ir įvairumas visiems yra žinomas, tai atsižvelgiant į tai, tautosakos apstumas antologijoje yra gana reikšmingas, nes reikėjo gi gražiausiais pavyzdžiais parodyti visas mūsų dainų rūšis.

Su kokiais sunkumais susidūrėte redaguodami?

Sunkumų ir keblumų buvo daug, ir sunku juos čia visus suminėti. Pats didžiausias sunkumas — šaltinių stoka. Čia turima galvoje tik spausdintuosius šaltinius. Reikia manyti, kad daug vertingų dalykų dar slypi senesniuose rankraščiuose, bet šiandien jie nepasiekiami.

Kaip jūs žiūrite į atbaigtą ir išleistą veikalą: ar jums patinka, ar matote kokių spragų, kas reiktų papildyti?

Spragų liko. Esame tikri, kad vienas kitas vertas dalykėlis praleistas, be to, gal ne visur buvo išlaikyta ideali por-

porcija, gal vienas kitas silpnėsnis dalykėlis jon pakliuvo, bet čia vėl reikėjo dėti tai, ką po ranka turėjome. Antologijai dar būtų labai praveręs kalbinis įvadas ir mažiau žinomų barbarizmų bei provincializmų žodynėlis, bet knyga jau ir taip didelė, tai nesinorėjo jos dar daugiau didinti. Reikia atsiminti, kad tai pirmas bandymas, tai dėl to ir spragų išvengti buvo sunku. Visos spragos paaiškės iš atsiliepimų ir vertinimų, bet jos gali būti tik detalės, o ne visumos. Jei kada nors ši knyga susilauktų antros laidos, ir jei ją būtų perredaguoti geresnėse sąlygose, tai ji galėtų būti tobulesnė, bet vargu ar kas ją šiandien galėtų daug geriau suredaguoti.

Kas dar jums atrodė ydo mu ir skelbtina mūsų laikra-tyje sąryš su ta knyga?

Mums, antologijos redaktoriais, nemalonu ir nepatogu savo darbas girti. Bet vis dėlto reikia pastebėti, kad tokios knygos paruošimu, apimtimi ir išleidimu — mes dar neturėjome. Patys darėme visa, ką galėjome, ir už tai turime būti dėkingi leidėjui maloniam pritarimui ir dideliui norui padaryti ir išleisti monumentalų, kaip jūs sakote, veikalą. Leidėjai pasisūlė įdėti trumpas žinias apie autorius ir net jų paveikslukus. Manome, kad skaitytojai bus miela susipažinti ne tik su mūsų autorių kūryba, bet ir veidais. Iš tikro, ką mes šiandien duotume už menkiausią Kristijono Donelaičio paveikslėlį!

Na, ir reiktų pridėti, kad poezijoje yra pilniausiai ir to-

Antologijos leidėjai pasakoja

— Kas paskatino jus išleisti šią monumentalą knygą?

— Ponas Antanas Vaičiulaitis. Jis su J. Aisčiu jau seniai, prie šio sumanyto buvo apsisotję ir daug paruošiamųjų darbų buvo atlikę. Bet ir pats reikalas savo esmėje leidėjams darėsi vis labiau suprantamas. Juk Lietuva tai ne vien teritorinė ir politinė sąvoka. Visų pirma ji yra kultūrinė sąvoka, kuri nuo politinės okupacijos šiandien tiek daug kenčia. Jei galima, ką nors iš lietuviškos kultūros krūvon sutelkti ir paduoti visame pasaulyje išsibarsčiusiems lietuviams, tai, mūsų manymu, reikia tai padaryti ypač dabar.

— Kokie buvo didžiausi sunkumai šią knygą parengiant?

— Leidyklos vadovybei patį didžiausią sunkumą sudarė sutelkimas poetų atvaizdų. Pradžioje buvo manyta tenkintis tik kokia pora dešimtų žymiųjų poetų atvaizdų, kurie būtų buvę atspausdinti didesnio formato. Tačiau, pradėjus skaičiuoti ir projektuoti, paaiškėjo, kad kurių nepalankių aplinkybių, pabranginančių knygą ir kylančių iš labai brangios darbo jėgos JAV. O ir nepaisant didelių išlaidų, sunku būtų būtų patenkinamai atrinkti poetus. Tada leidėjai tarpe kilo kitas projektas: dėti visų poetų nuotraukas. Šį projektą uoliai parėmė Raštų. Dr. jos pirmininkas B. Babrauskas, jam pritarė antologijos redaktoriai, ir jis buvo įvykdytas. Jį pasisekė įvykdyti ir suteikti apie 110 atvaizdų, dėl to, kad p. Babrauskas parodė šiam reikalui nepaprastu uolumu ir kad Marijonų semin. bibliotekoje ir kitur pavyko rasti kai kurių senų iliustruotų leidinių. Tačiau netenka sakyti, kaip šis ieškojimas visą darbą nutiesė.

— Kas nulėmė dailininko pasirinkimą?

— Dailininkas buvo pakviestas, gavus tam reikalui redaktorių pritarimą. Dailininkas A. Varnas, kaip visos mūsų dailininkų kartos mokytojas, yra

buliausiai pasireiškęs mūsų tautos genijus ir dvasia, tai vien dėl to ši knyga šiomis tautos nelaimės dienomis turėtų būti kiekvieno lietuvių garbė ir pasididžiavimas. Mums ir leidėjams būtų labai miela ir būdume labai dėkingi, jei lietuviškoji spauda, išskėsi visas to darbo spragas ir netobulumus, geru žodžiu paremtų mūsų pastangas. Šiaip ar kitaip galvotume, o šion knygon įdėta nemaža darbo, kasto ir gerios valios. Mums buvo miela ir džiugu redaguoti, nes, rinkdami šiuos tautos turtus vieno krūvon, pamatėme, kad mes turime seną ir didelę poeziją. Tuo, manome, galės įsitikinti kiekvienas lietuvis, paėmęs šią knygą į rankas.

labai tinkamas būti šios knygos iliustratoriumi. Jis šiam darbu parodė labai daug rūpesčio. — Dar kai mes būvome prie pirmojo poetų atvaizdų spausdinimo būdo projekto, jis mums padarė trijų didžiųjų aukštųjų atvaizdus: Baranauko, Strazdo ir Vienažindžio. Dabartiniame mūsų leidybje sumažinti jie neparodo pilnai viso dailininko rūpestingumo, kuris yra labai ryškus originaluose. Teko girdėti, kad A. Varnas šiuos portretus skiria ir individualiems meno mėgėjams ir už prieinamą kainą sutiks jais apdalyti lietuviškus šeimos židinius.

— Kaip manote į platinti? Ar jį pateks į Amerikos viešias bibliotekas, į mūsų atstovybes ir draugijų klubus?

— Visokiais būdais. Ji bus parduoama labai žemiai kaina. Šeši doleriai 832 pusl. kietai įristai, iliustruotai knygai yra ištikro labai pigi kaina. Kai kas iš mūsų bėkštauja, ar mes iš viso su šia knyga išsiversime. Būtime labai dėkingi, jei visomenė parodytu jai atitinkamą dėmesio. Dėl platinimo viešose bibliotekose ir amerikiečių tarpe tariames su "Marian" redakcija.

Redakcija dėkoja J. Aisčiui — vienam iš Antologijos redaktoriui, ir kun. V. Bagdanavičiui — Liet. Knygos Klubo pirmininkui už suteiktą pasikalbėjimą. Knyga gaunama spaudos kioskose ir pas platintojus. (Lietuvių poezijos antologija. Sudarė J. Aistis ir A. Vaičiulaitis. Viršelis ir piešiniai dail. Adomo Varno. Išleido Liet. Knygos Klubas Chicagoje 1951 m. 832 psl., kaina 6 dol.)

ATSIŪSTA PAMINėti

Dr. P. Jonikas — GIMTOJO ŽODIO BARUOSE. Išleido knygų leidykla TERRA, 1952 m., 167 psl., kaina \$1.50.

SKAUTŲ AIDAS, balandžio mėn. 4 nr. Redaguoja Stp. Kairys, Leidžia Liet. Skautų Brolijos Kanados Rajono Vadija.

PAULIUS AUGIUS

I turgu (medžio raizynys)

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **Gyvųjų Kat. Autorių Galerijos** paskutiniame biuletenyje jau paskelbti neseniai priimti ir lietuvių autoriai: Nelė Mazalaitė, Simas Sužiedėlis, kun. Stasys Yla, kan. Mykolas Vaičius.

• **Gegužės mėn. "Aidai"** paminė Maironio 20 metų mirties sukaktį. Ta proga spausdinami labai įdomūs kan. M. Vaitkaus atsiminimai — Maironis iš arti, F. Kiršos verslą Maironio poemą "Nuo Birutės kalno". Šalia to bus duodama pirmoji redakcija "Lietuva brangi" ir naujai pataisytos faksimilės.

• **Suomių meno paroda.** Suomiu menininkai po 50 metų pirmą kartą surengė savo kūrybos parodą Vokietijoje. Paroda atidaryta Luebecke, o iš ten bus keliama į kitus miestus. Išstatyta 67 tapybos, 29 skulptūros ir 68 grafikos darbai.

• **Furtwaengler gastroliuoja.** Garsus austrų dirigentas Wilhelm Furtwaengler su Berlyno filharmonija išvyko gastroliuoti. Koncertuoja pradžioje šiaurės Vokietijoje, iš ten vyks į Paryžių, ir vėl suka į pietų Vokietiją.

• **"Atomas prieš Kristų".** Jaunas austrų rašytojas Kurt Becsi parašė jau trečią dramą. Ši paskutinė drama pavadinta "Atomas prieš Kristų", joje sumaišoma šventraštis ir atominė fizika. Pirmą kartą ji bus vaidinama Vokietijoje Koelno teatre.

• **5000 amerikiečių** karių ir civilių studijuoja Heidelberg amerikiečių įkurtame Marylando universitete, kurio būstinė yra naujuosiuose Heidelbergo universiteto rūmose. Šis Marylando universitetas, kaip Marylando valstybės universiteto šėslis, buvo įkurtas 1949 m. Heidelberge. Jis apima ne tik Heidelbergo studijuojančius amerikiečius, bet ir kituose Vokietijos universitetuose ir yra pasidarys amerikiečių švietimo centras Vokietijoje.

• **Metropolitan Opera** šią savaitę gastroliuoja: Minnenapolis, Bloomington, Lafayette, St. Louis, Stato: Butterfly, Aida, Carmen, Così, Bohema. Gegužės 26 d. vyks į Toronto, o gegužės 30 į Montrealį, kur gegužės 31 d. užbaigs gastroliu sezoną.

• **Studentų ketvirtoji teatro tarptautinė savaitė** šiemet įvyks laipos 25 ir rugpjūčio 3 dienomis Vokietijoje Erlangen. Bus rodoma iš studentų gyvenimo filmai, rengiami radijo vaidinimai ir statomi dramos vaidiniai.

IDOMUS ANDERSENSO PAGERBIMAS

Danų rašytojas Hans Christian Andersen, kuris savo pasakomis išgarsėjo visame pasaulyje, kas metai jo gimtąją dieną, balandžio 2 d., yra labai

įdomiai pagerbiamas. Visos išskilmės vyksta jo gimtajame name ir jas rengia svetimų valstybių pasiuntinybės.

Šiemet tokias išskilmes surengė JAV pasiuntinybė gimtajame name Odense. Prie rašytojo stalo per radiją Amerikos artistė Eva le Galienne, (jos motina buvo danė), skaitė dvi Anderseno pasakas apie svininį kareivėlį ir adatą. Tada kalbėjo ponias Eugenien Andersen, Amerikos pasiuntinė, perskaitė paties prez. Trumano laišką. Vaikų choras giedojo danų liaudies dainas. Praeitais metais tokią šventę surengė Prancūzija, o 1950 — Anglija.

PASKIRTA PULITZER PREMIA

Gegužės 6 d. paskirta Pulitzer premijos. 1952 m. romano premija atiteko Herman Wouks už "The Caine Mutiny", dramoms premija — Joseph Kramms už "The Shrike". Taip pat buvo paskirtos kelios premijos ir žurnalistams.

TRAGISKA PRANCŪZO POETO MIRTIS

Antrajame pasauliniame kare tarnavo prancūzų poetas Antoine de Saint-Exupery. 1944 m. jis pakilo žvaigybiniu lėktuvu iš Korsikos salos ir dingo be pėdsakų. Dabar išaiškintos jo žuvimo priežastys. Buvusio vokiečių aviacijoje karininko pranešimu, prancūzų poetas 1944 m. liepos 31 d. nukrito su degančiu lėktuvu netoli Korsikos vakarinųjų krantų tiesiai į jūrą.

DOKUMENTINIS FILMAS APIE AUDRE GIDE

Prieš metus mirė prancūzų rašytojas Andre Gide. Iš senos tradicijos prancūzai moka vertinti savo rašytojų ir menininkus. Jau išleisti storuliai spustuviniai jo laišku, pasikalbėjimų, atsiminimų. Surinkta ir jo vartoti daiktai. Visą šį rašytojo pagerbimą atbaigia dokumentinis filmas iš jo gyvenimo. Jis pavadintas "Nuotykis iki galo".

Šio filmo autorius yra Marc Allegret, rašytojo draugas, palaidovas visose kelionėse į kongresus ir fotografas, padaręs daugiausia jo gyvenimo nuotraukų. Filme smulkiai rodomos gyvenimo detalės, jo vaikystė ir jaunos dienos, skleidžiamas gimtasis gamtovaizdis, Paryžius, Tunisas, jo draugai, giminės. Matome rašytoją kelionėse, salomuose su literatūros draugais: Pierre Louys, Valery, Schlumberger. Filmas padarytas su jampa, ir kaip raso Paryžiaus spauda, jis bus žiūrimas kaip laukinių vakarų nuotykių filmas. Jis pirmą kartą buvo parodytas Paryžiuje ir labai gerai įvertintas, kaip didelis paminklas, kuris geriau nei granitas ar marmuras pavaizduos rašytojo didybę.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

LAWRENCE, MASS.

Motinos pagerbti

Motinos Dieną po 8 val. mišių ir Komunijos Mergaičių Marijos Sodalicijos narės pavaišino savo mamytės.

Motinių Arkibrolija, po pavėsklo pašventinimo iškilmių, visas motinas pagerbė arbatėlė su programa ir dovanomis.

Arkivyskupas Lawrence

Ateinančiais metais gegužės 30 d. šv. Pranciškaus parapija švęs 50 metų jubilėjų. Numatoma tą dieną iškilmingos pamaldos ir vakarienė. Pranešamas apie jubilėjų, prel. P. Juras pakvietė J. E. Bostono arkivyskupą R. J. Cushing, Ekselencija pranešė, kad jis atvyks į šventę, atlaikys pontifikalines mišias ir dalyvaus vakarieneje.

Lawrenciškai stropiai ruošiasi, kad tik jubilėjų gerai pasisektų. Jau pasisūlė apie 50 savanorių, pasižadėdami aktyviai dalyvauti jubilėjaus rengimo komitete.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

Lawrenciškai stropiai ruošiasi, kad tik jubilėjų gerai pasisektų. Jau pasisūlė apie 50 savanorių, pasižadėdami aktyviai dalyvauti jubilėjaus rengimo komitete.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

Jau baigiama rinkti medžiagą ir netrukus bus pradėta rašyti Lawrence šv. Pranciškaus parapijos istorija. Be pačios istorijos, veikale bus plačiau panagrinėta parapijos reikšmė.

zias sekmadienio iškilmes. Nemažai ateina susidomėjusių ir į bažnyčią pasižūrėti. Šis langas yra paminklas apsišviečimo 35 metų jubilėjų atžymėti.

Iškilnių prisiminimai

Inž. Kaz. Daugėla iš Manchester, N. H., Fatimos paveikslą šventinimą nufotografavo. Jau gauti fotografijų pavyzdžiai ir netrukus norintieji galės jų užsisakyti. Kur ir kada bus galima fotografijų gauti, bus paskelbta, parapijos biuletenyje.

Ciuk.

Šiandien aukojamės...

Jau prieš Velykas lawrenciškai laukė savo bažnyčios papuošimo — didžiojo vitražo. Įvairios klijūty darbus sutrukdė. Tada parapijiečiai laukė gegužės 11 d. — trejosios iškilmės: Motinos Dienos, maldos už Lietuvą bei pasaulio taiką ir naujojo vitražo pašventinimo.

Nei lietus nepajėgė gražaus šventės parengimo sutrukditi. Žmonių buvo susirinkę kaip į mišias. Matėsi ne tik senieji, bet daug ir jaunieji, vaikūnių, kurie rečiau lankosi į popietines pamaldas.

Trečią valandą procesija pasijudino link šventinamojo

Fatimos lango šventinimas šv. Pranciškaus bažn. Lawrence, Mass. Šventina prel. Pr. M. Juras, asistuoja — diakonai kun. V. Paulauskas, subdiakonai kun. A. P. Janušas, Greta celebrant stovi lango fondatoriai Mr. Joseph A. Flynn ir Tėvas Provinc. Justinas Vaškys, OFM. Toliau matyti Petras Jaskal, nudažęs naujojo lango rėmus.

Bažnyčioje ir jos svarba kiekvienam katalikui. Istoriją mąstoma leisti prumeratorius būd. Komitetas greit mano pradėti prumeratorius rinkimą.

Tinkamas įvertinimas

Nukr. Jėzaus Seserų Vienuolyno Rėmėjai, susirinkę į metinį seimelį Brocktone, pasveikino J. E. arkiv. R. J. Cushing ir padėkojo už seserims teikiama globą. Atsakydamas Ekselencija atsiuntė Rėmėjų pirmininkui prel. P. Jurui laišką, kuriame dėkoja už sveikinimus ir baigia pažymėdamas, kad didžiausias nuopelnas dėl seselių motiniskosio namo pažangos priklauso kunigui, kurio vardas yra Vely Vely. Francis Juras.

Iškilnių atgarsiai

Vietinis laikraštis "Lawrence Daily Eagle" pirmadienio rytą išsidėjo naujojo Fatimos lango fotografiją ir pašventinimo iškilnių aprašymą.

Lietuviai pasakoja, kad fabrikuose juos dažnai užkalbina svetimatčiai, teiraudamiesi apie naująjį langą ir labai gra-

lango. Šventino parap. klebonas prel. Pr. Juras, asistuoja mas kun. V. Paulausko ir kun. A. P. Janušo. Iškilmės dalyvavo Tėvų pranciškonų provincijolas T. Just. Vaškys, OFM, ir paveiklo fondatoriai Mr. Joseph A. Flynn. Vitražė vaizduojamas šv. M. Marijos apsišviečimas Fatimoje. Parapijos choras pasveikino šį Motinų Motinos paveikslą gražia Ave Maria giesme, kurioje solo partijas išpildė Iz. Zolubaitė ir St. Raznauskaitė. Po šventinimo apeigų procesija nuėjo prie Marijos altoriaus. Ten buvo pakartotas pasiaukojimas Nekalė. Marijos širdžiai. Visi kartu tikintieji garsiai atkalbėjo pasiaukojimo aktą.

Tėv. J. Vaškys pasakė pamokslą, primindamas, kad šis Fatimos apsišviečimo paveikslas yra jubilėjinis paminklas, nes kaip tik šiomis dienomis suėina 35 metai nuo pirmojo Marijos apsišviečimo Fatimoje. Atkalbėjus rožančių, Marijos litanių, pamaldos užbaigtos palaiminimu šv. Sakramentu.

K. V. P.

LEWISTON, ME.

Gegužės 3 d. Valerija Varneckytė susiedavo su Edvardu Varekois. Ta proga šv. Baltramiejaus parap. salėje buvo surengtos sužadėtuvių vaišės, kuriose dalyvavo apie 200 giminių ir arimųjų. Vaisių metu sužadėtiniai gavo daug gražių dovanų.

V. Varneckytė, didelė lietuvių veikėja, yra baigusi Maine universitetą ir keletą metų dirbo Bostone. Sužadėtinis E. Varekois baigia studijas technologijos institute Bostone, Mass.

ROCHESTER, N. Y.

Motinos Dienos minėjimas.

Agri. J. Pupinkas pr. šeštadienį per lietuvių radijo valandėlės programą, iš radijo stoties WRNY, skaitė motinos dienos progą paskaitą. Vl. Sabaliauskienė ir Iz. Stankaitienė, palydint akordeonu Jonui Adomaičiui, padainavo lietuvių liaudies dainas: Ką močiute padarei, Saulelė raudona ir Kukavo gegutė.

Skaučių Birutės draugovė

Motinos Dienos išvakarėse motinoms pagerbti surengė arbatėlę ir ta proga motinoms įteikė gėlių ir savo darbo gražių rankdarbių.

Lituanistinių kursų užbaigtuvės įvyksta sekmadienį, gegužės 18 d. 7 val. p.p. parapijos salėje. Už tris geriausius lituanistinius rašinius bus įteiktos piniginės dovanos: 25, 15 ir 10 dolerių. Dovanas paskyrė A. L. Bendruomenės Rochesterio skyriaus valdyba.

"Mokyklos Draugai" vėl scenoje. Fuldos 4 veiksmų komedija "Mokyklos Draugai" vaidinimas įvyksta šeštadienį, gegužės 17 d. parapijos salėje. Stato ateitininkų dramos trupė, režisuoja akt. J. Kaributas.

Kan. Vac. Zakarauskas gegužės 22 d. atvyksta Rochesterin, kur parapijos bažnyčioje ves mišias.

Irena Savickaitė ir St. Ilgūnas susituokė. Jaunieji yra treitiniai, abu aktyvūs choro ir tautinių šokių grupės dalyviai, o taip pat ir daugelio lietuviškų organizacijų nariai.

Minersville, Pa.

Devintas Schuylkill apskr. sodalicijų metinis suvažiavimas įvyko šv. Pranciškaus parapijos svetainėje gegužės 11 d. — Motinos Dieną. Per 200 sodalicijų iš 7 liet. parapijų susirinko salėje apstarstyti organizacinių reikalų.

Svečių tarpe buvo daug seserų vienuolių ir kunigų.

Programos vedėjų buvo kun. Alb. Neverauskas, jaunas ir darbštus vietinis vikaras. Kun. Juozas Neverauskas, apskrities sodalicijų dvasios vadas, atidarė konferenciją malda.

Marijona Andruskaitė iš Tamaqua, apskrities pirmininkė, pranešė, kad atstovų buvo iš Shenandoah, Mahanoy City, Minersville, Girardville, Tamaqua, New Philadelphia ir Hazleton.

Kleb. kun. Kaz. Klevinskas nuosirdžiai pasveikino susirinkusias sodalietes, priminė jų aukštą pašaukimą ir pareigas.

Minersvillės kuopos narės suvaidino veikalelį apie Fatimos Mergelę. Apskrities dvasios vadas kalbėjo apie šv. Mišių reikšmę sodalietėms. Tai buvo įžanga į filmą: "Tobula Auka", kurią parodė susirinkusiems.

Po sus-mo bus suruošta labai graži procesija iš svetainės į Liurdo paminklą, kur įvyko šv. Panelės apvainikavimas. Procesijoje žygiavo altoriaus berniukai, pirmos šv. komunijos klasė, sutvirtinimo klasė, naujos sodalietės, delegatės, vienuolės ir dvasiškai. Gražūs vaikūčių drabužiai žavėjo žiūrovus.

Po apvainikavimo apeigų, sodalietės atgiedojė šv. M. Marijos litanią.

Kun. Kaz. Convery, iš Orwigsburg, pasakė gražų pamokslą, ragindamas sodalietes pasirinkti Mariją savo idealu. "Auskite savo gyvenimo audinį iš Marijos dorybių gijų," buvo pamokslo vedamoji mintis.

Palaiminimą šv. Sakramentu suteikė klebonas kun. K. Klevinskas. Jam asistavo kun. J. Gibas ir kun. P. Bajerčius.

Sodalietės iškilmingai pakartojo pasaulio sodalicijų malda ir pasiaukojimą šv. M. Marijai.

Po iškilnių parap. svetainėje buvo suruotos vaišės.

Ten buvo

Lietuvių Diena. Liepos 27 d. Schuetzenparke. Tradicinė Rochesterio Lietuvių Diena šiais metais įvyks liepos 27 d. Programoje Bendruomenės choro ir tautinių šokių koncertas.

Mirė Simonas Remeikis. Gegužės 8 d. mirė senosios kartos lietuvis Simonas Remeikis.

Vl. Sabaliauskienė ir Iz. Stankaitienė, palydint akordeonu J. Adomaičiui įdainavo į plėkšteles šias lietuvių liaudies dainas: Ką močiute padarei, Saulelė raudona, Pasvareyk antela, Kukavo gegutė, Kai mus vožė iš namu, Per giria girė. Dainos nuotakingos, atliekamos su įsijautimu ir skamba labai gražiai.

Lietuvių radijo valandėlės programą kas šeštadienį 10:30 — 11:00 val. iš radijo stoties WRNY, Rochester, N. Y.

Liet. Spaudos Kioskas kas sekmadienį atdaras žem. parapijos solėje tuoj po trečiųjų mišių (apie 12 val.). Šiuo metu galima gauti visus naujausius lietuviškus leidinius: J. Jankaus Pildę paukščiai, Lietuvių Archyvas — bolševizmo metai St. Būdavo Varpai skamba, St. Ylos Zmonės ir žvėrys dievų miške, J. Grišmanausko Tolini kvadratai (trijų žvejų pabėgimas iš okupuotos Lietuvos), Mazalaitės Mėnuo, vadinamas medaus, N. Mazalaitės Gintariniai vartai, A. Valčiulio romanai Valentina, Vyt. Nemunėlio Meškiukas Rudnosukas, Vyt. Nemunėlio Pietų Vėjelis, Marija kalba pasauliui, J. Aisčio Sesuo buitės, Kazio Borutos Baltaragio maltūnas, maldaknygės: Jaunimo maldos, vaikūčiams — Vardan Dievo ir kt.

Ten pat galima užsisakyti "Darbininką" ir kitus liet. laikraščius ir sumokėti jų skolas.

Šv. Jurgio bažnyčios žinios. Liet. parapijos šv. Jurgio bažnyčios klb. J. Bakšys pradėjo rotariumi kas savaitę leisti bažnyčios žinių biuletneį kur skelbiama mišių tvarka, organizacijų pranešimai ir kt.

Philadelphia, Pa.

Imigracijos įstatymais

philadelphijiečiai uoliai rūpinasi, kad jie būtų teisingi ir palankūs visiems. Tuo tikslu daug dirba Philadelphia Fellowship Commission. Visam tam vadovauja Mr. Maurice B. Fagan.

Sveiksta

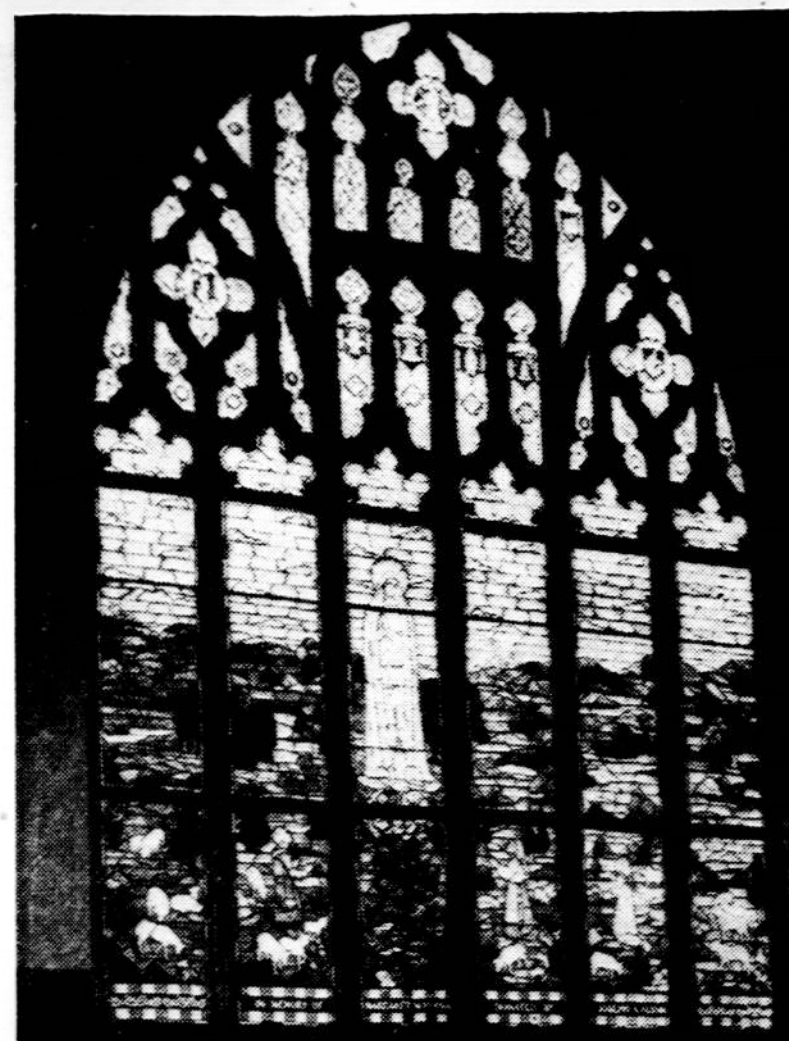
Sunkiai sirgusi V. Markauskienė jau sveiksta ir neužilgo išeis iš ligoninės. Ją lanko daug draugų ir pažįstamų.

Joe Roland-Laurynas, lietuvis gimęs ir augęs Scranton, Pa., dabar lavina savo balsą pas žymų dainų mokytoją Mr. Ed die Miller, kuris yra turėjęs savo motiniais Bing Crosby, Fred Allen ir kitas garsenybes ir yra buvęs narys Avon Comedy Four.

Juozas paskutiniu laiku sekmingai pasirodė Twelfth Nite Club ir dalyvauja taip pat dramatikų trupėje, kuri pasirodė New York'e bei kituose miestuose.

Juozas, nors čia gimęs ir augęs, bet puikiai kalba lietuviškai, skaito lietuviškus laikraščius, perka knygas, o ypač mėgsta lietuvišką dainą.

Šv. Pranciškaus parapijos Lawrence, Mass., bažnyčioje naujas langas — vitražas, vaizduojas Marijos Apsireikimą Fatimoje. (Raymond N. Maynard Photo iš Lawrence Daily Eagle)

INDIANA HARBOR, IND.

Pirmoji Komunija

Gegužės 4 d. čia buvo šv. Pranciškaus lietuvių parapijos bažnyčioje pirmoji vaikų komunija. Vaikus prie pirmos komunijos priėmė vienuolės seselės kazimierietės, kurių buvo gražus būrys. Vaikai prie pirmos komunijos priėjo labai iškilmingai, tvarkingai.

Motinos Diena

Vietos Lietuvių Tremtinių Bendruomenės pastangomis surengta gegužės 11 d. Motinos Dienos minėjimas, kuris pradėtas bažnyčioje iškilmingomis pamaldomis ir tai dienai pritai kintu pamokslu, o baigtas parapijos salėje iškilmingu aktu

Marianapolis, Conn.

Marianapolio ateitininkai

gegužės 7 d. dalyvavo Putnamo kuopos ruostame lauke. Šia proga jie pasveikino prof. kun. St. Ylą jo vardinę progą. Marianapolio namo viršininkui T. St. Sapliui, MIC, taip pat įteikė mažą dovanėlę.

Motinos dieną ateitininkai paminėjo iškilmingu susirinkimu. Įdomią paskaitą skaitė T. B. Vaisnora, MC, referatą M. Balanda. Mėnį susirinkimo dalį išpildė kuopos meno sekcija. A. Petronis paskaitė savo rašinį apie motiną, J. Manelis padėkdamas A. Paplauską "Eilėraštį Motinai", A. Keblinkas paskaitė K. Inčūros novelę "Motina". Programą pajavirino kuopos kvartetas suduodamas "Gimtinę". Atkalbėta malda už Motiną ir sugiedota "Marija, Marija".

Šio mėnesio gale Marianapolio ateitininkai rengia ateitininkų dieną. Programoje numatoma: šv. Mišios, iškilmingas susirinkimas ir meno bei literatūros vakaras. Laukiama daug svečių.

K. K.

REKOLEKCIJOS TREMTINĖMS

Uždaros moterų rekolekcijos, ypač tremtinėms, įvyks gegužės 30, 31 ir birželio 1 d. d. Kvietiamos visos moterys, kurios gali savo pareigas trumpai palikti, pasinaudoti dvasinio susilankymo dienomis. Rekolekcijos ves kun. prof. St. Yla. Rekolekcijos prasideda penktadienį, 8:00 val. vakare, ir baigiasi sekmadienį, 4:00 val. po pietų. Atlyginimas už visą rekolekcijų laiką \$7.00. Įsiregistruoti prašoma kiek galima greičiau arba telefonu Putnam 8-5828, arba šiuo adresu: Rev. Sister Superior, Immaculate Conception Convent, RFD 2, Putnam, Conn. (9,16,20)

LIETUVŲ
ATSIMINIMAI
RADIO VALANDOS
SEŠTADIENIAIS
4:45 VAL.
5:30 VAL.
STOTIS
WEVD
1330K-107.5 M.
JACK-J-STUKAS
DIREKTORIUS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N. J.
TEL.
WAVERLY
6-3325

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GENKUS, Direktorius

SEŠTADIENIAIS 2 VAL. POPIET — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Pro bangos transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai: naujienos, muzika (vietinės žinios, parenginiai, koncertai, šokiai, ir t. t. Vestuvės, puotos, būdinai pranešimai)

195 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9293

J. P. GENKUS AD. JEZAVITAS V. FRANKAUSKIS
Direktorius Muzikos Dir. Pranešimų Dir.

New Yorko majoras V. Impellitteri atidavė metinę JAV miestų majorų konferenciją, kurioje dalyvauja 600 majorų bei kitų viešųjų istaigų atstovų ir eilė kitų kraštų miestų delegatų. Čia Vienos vyriausiam burmistrui Fr. Jonas prisegamas konferencijos dalyvio ženklas. Vienos burmistras konferencijos buvo šiltai sutiktas, nes jo dalyvavimas rodo, jog nuo Sovietų daug kenčianti Viena nori eiti iš vieno su Vakarų pasauliu.

SUFFOLK DOWNS NAUJIENOS

Fairforall, naujas 3jų metų importuotas iš Airijos arklys, gerai žinomas užsienyje, greičiausiai Amerikoje pirmą kartą pasirodys Suffolk Downs lenktynėse. Šiuo metu jis yra atvežtas į Suffolk Downs arkliedes ir greit pradės pratimus. Jotikas Mark Harris duoda Fairforall pakankamai laiko priprasti prie naujų sąlygų. Yra daug galimybių, kad šis arklys gali pasiekti vieną iš pirmųjų vietų Yankee arklių lenktynėse.

Jotikas Ray Metcalf savo pirmą laimėjimą pasiekė antradienį balandžio 30 d. Jo dresiruotas arklys, augintas Floridoje, nebuvo pralengtas nė viena kartą per lenktynes. Šio arklio savininkas yra H. H. Horn.

Herbie Fisher, Suffolk Downs arklių dresiruotojas, visuomet gerai prisimenamas po gero pasirodymo Kentucky Derby lenktynėse ant Head Play 1933 metais. Net ir šiandien lenktynių mėgėjai dar vis kalba apie buvusias lenktynes.

Kovoje tarp Head Play ir Brokers Tip, ant kurio jojo Don Meade, pastarasis koja užkabino už Herbie Fisher ir jojikai, nežinodami kuris kaltas, pradėjo kapotis botagais. Po lenktynių H. Fisher padavė skundą. Teisėjas jį atmetė be jokių rezultatų. H. Fisher šį įvykį yra perdavęs per televiziją.

Pagal dabartinius rezultatus atrodo, kad du veteranai susitiks kovoj dėl jojimo garbės Suffolk Downs. Darrell Madden turi jau vienuolika laimėjimų daugiau negu Harold "Red" Keene. Madden taip pat nėra turėjęs nė vienos dienos, kada būtų pralaimėjęs nors vienas lenktynės.

New England skyrius, vedamas viceprezidento Tom Haskos, pirmadienio vakare ruošia Suffolk Downs klubo namuose pietus, kuriuose bus išstatyti kandidatai ateinančioms viršininkų rinkimams.

O. L. Loster, Ralph Lowe arkliedžių agentas praneša, kad 4 metų senumo arklys, Blentigo, yra pasveikęs ir tikisi, kad neužilgo dalyvaus East Boston lenktynėse.

Jotikas Jack Martin, kuris buvo vienas iš geriausių Chicago lenktynių jojikų, įsiregistravo į Suffolk Downs su J. J. Starling, vadovaujant Anthony Hall. Martin yra laimėjęs su arkliu Flying Rhythm Hollywood Oaks lenktynėse, 1948 metais. Be to, jis yra pasiekęs laimėjimų ir kitose lenktynėse, kaip Santa Anita ir kt.

VIŠIEMS LIETUVIŲ SPORTO KLUBAMS

Pranešame, kad gegužės mėn. 30, 31 ir birželio 1 d. Clevelande turėjusios įvykti antrosios šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės daugumos sporto klubų pageidavimu nušalinamos į liepos 4, 5, ir 6 d. Nukėlimo priežastis — tuo laiku daugumoje Amerikos universitetų ir mokyklų vyksta baigiamieji egzaminai, dėl kurių didelė dalis sportininkų negali išvykti. Žaidynių programa paliekama ta pati. Registracija pratęsima iki birželio 10 d. šiuo adresu: Algirdas Bielskus, 770 East 91st St., Cleveland 8, Ohio.

LSK žaibas
Palaikykite ir paremkite tuos
biznierių ir prekybininkus, kurie skelbiasi "Darbininke."

KNYGA APIE PAVERTĄ LIETUVĄ

Lietuvio gyvenimo bolševikinėje priepaudoje ir jo kova už savo buvimą, tautos ir tikėjimo teises plačiai pavaizduojama tik ką iš spaudos išėjusioje lietuvių žvejo

JUOZO GRISMANAUSKO
knygoje
"TOLIMIEJI
KVADRATAI"

Čia aprašyta ir žvejų pabėgimo istorija.

Knyga galima gauti pas lic. spaudos platintojus ir pas patį leidėją Juozą Kapočių, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., prisiunčiant 2 dol. pinigais ar money orderiu.

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. JAMAICA 3-7722

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. JAMAICA 3-7722

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. JAMAICA 3-7722

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. JAMAICA 3-7722

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. JAMAICA 3-7722

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. JAMAICA 3-7722

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. JAMAICA 3-7722

PAIEŠKOMI ASMENYS

Adomaitis, iš Ošių km., Klovainių parap.
Bajoras Jonas, iš Suvalkų Kalvarijos.
Balčiūnaitė, iš Ošių k., Klovainių parap.
Bergas, Jonas ir jo žmona Peseckaitė Adelė.
Deveika, iš Klovainių.
Dilis Vincas, iš Kilbešų k., Kauno ap.
Kučinskis Petras, iš Tverų vl., Telsių ap., Beržuvių k.
Michelkevičiūtės Sofija ir Veronika, iš Kauno-Sančių.
Mitkevičius Vladas ir jo sesuo Mitkevičiūtė, iš Stonaičių k., Kurtuvėnų par., Šiaulių ap.
Petrauskas Rufinas, iš Jutiškių k., Pumpėnų v., Panevėžio ap.
Simonavičius Stanislovas, iš Igarių k., Mosėdžio v., Kretingos ap.
Urbanas, iš Karklinės k., Klovainių parap.
Vaiciulis Antanas, iš Klovainių.

Williams, Viktorija.
Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į:

**Consulate General of
Lithuania**
41 W. 82nd Street,
New York 24, N. Y.

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — Prel. P. Juras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass. Tel. 7356

Vicepirmininkai — Vincas J. Kučirka, 37 Franklin St., Norwood, Mass., ir

Pranas Razvadauskas, 5 G St., So. Boston, Mass.

Sekretorius — Ant. Kneizys, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — Ant. Peldius, 32 Wilder St., Brockton, Mass. Tel. Brockton 8-0729W

"dininkė — Bronė Čiunienė, 79 B. ry St., Dorchester, Mass. Tel. SO 8-0948

Revizijos komisija: — Kun. J. Bernatoniš, Nell P. Meškūnas, B. Jakutis.

Visi laiskai LDS reikalais siunčiami sekr. A. KNEIZIO vardu, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-6608. Piniginės perlaidos — Money Orderiai ar čekiai išrašomi ūdininkės B. Cunys vardu.

Gauta iš Europos vokiečių gamybos naujų radijo aparatų. Visos bangos ir F.M. Kreiptis į ST. GRABLAUSKĄ, 5 Thomas Park, So. Boston, Mass.

A. ANDRIUSKEVICIUS
LAIKRODININKAS
Čia parduodami ir taisomi laikrodžiai, žiedai, apyrankės, auskarai, ir kiti puošmenys bei brangenybės. Kreipkitės:
485 Grand St. Brooklyn 11, N. Y.

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-9394

Tel. EVERgreen 4-9352
4-2442

ALLIANCE HALL
195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

CATERERS
Parties - Weddings
MEETING HALL

Communions Breakfasts
Banquets

Telefonas: EVERgreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL
STANLEY MISIUNAS IR SŪNUS EDWARD MISIUNAS
SAVININKAI
Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėiti.

Pavieniai ir su šeima, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.

Importuoti konjakai - Užkandžiai - Televizija - Muzika - Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue
Brooklyn 5, N. Y.
Tel. MAIN 4-2329

Priėmimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.

Šeštadieniais 10-12 ryto ir susitarus.

Ofiso tel. GLENmore 5-3094
Namų tel. GLENmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., šiek tiek išimtis.

VYTAUTAS AVIZONIS, M. D.

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS

Ofisai: 30 East 60th Street, New York City, penktas aukštas. Važiuoti BMT iki 5 Ave. arba IRT Lexington Ave. Line iki 59 Street. Tel. MU 8-5677
Valandos susitarus antradienį, ketvirtadienį ir šeštadienį nuo 5 iki 8 vakaro.
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I. Tel. Bay Shore 3710. Važiuoti Long Island Railroad iki Bay Shore arba automobiliu Southern State Parkway. Valandos susitarus pirmadienį, trečiadienį, penktadienį, visą dieną, o šeštadienį tik iš ryto.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslių, odos, kraujų, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9. Mokslus baigęs Europoje

123 E. 86th ST.,

NEW YORK CITY

Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti M visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

PARDUODAMI NAMAI

FIGOS, GERL, GERJOJE VIETOJE

RIDGEWOOD — 6 šeimos mūrinis namas, šviesūs kambariai; CYPRES HILL 3 šeimos, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 šeimos medinis namas, abudu aukštai (floral) tušti pirkėjui; EAST NEW YORK — kampinis namas su salūnu, restoranu ir 2 šeimos viršuje tušti kambariai. Gera progą, kas nori įsigyti namą ir biznį, nes parduodamas ir biznis. Vieta gera, lietuvių aplinkoje.

J. VASTONAS

REALTY AND INSURANCE

1006 Gates Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. GLENmore 5-7235

Pas JUOZĄ KIVYTĄ,

gyvenantį
62 - 24 60th Ave., Maspeth,
L. I., N. Y., tel. HY 6-7812, yra

ISNUOMAVIMUI

KAMBARYS

su baldais (furnished room) vienam asmeniui. Kreiptis po 5 val. vak.

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuojuame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 7-1896

Tel. EV 4-9672

Namų tel. EV. 4-1913

**LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ
KLUBAS**

SALE ISNUOMOJAMA SOKIAMS,
VESTUVIŲ POKYLIAMS ir t.t.

J. ZAKARAUSKAS, Mgr.

280 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus
FUNERAL HOME
284 W. BROADWAY
South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentims dykai
Tel. South Boston 8-2590
Avenue 2-2484

**Lithuanian
Furniture Co.**

MOVERS —

SO 8-4618

INSURED and BONDED
Local and Long Distance Movers

326-328 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

ZALETSKAS

FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.

D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Grabatoriai ir Balsmuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermentims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance
409 W. BROADWAY
So. Boston, Mass.

Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. PA. 7-0402-M

WAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsmuotojas
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį.

Nauja moderniška koplyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemaisiais kainomis. Kainos tos pačios ir kitus miestus.

Beikale šaukite: Tel. TR 6-6434

GRAŽIAUSIA VASARŲ VIETA

CATSKILLS. Druskonie Hall. Gražioje vietoje, patogūs kambariai. Geriausios sąlygos žuvaliui, maudytis, teniša žaisti. Puikias maistas. Šeimoms pritaikytos vilos - cottage. Kainos prieinamos. Andes, N. Y. Tel. 2781.

RAMUNIŲ ZIEDAI

Lietuviai nuo senų laikų yra įsitikinę, kad ramunės yra vaistas. Ramunės vartojamos nuo šalčio, reumatizmo ir dieglių. Ramunės stiprina visą kūną, gerai veikia į skilvį, inkstus (kidney) ir palengvina kitus susirgimus ar negalavimus. Jov geros ir akims, plauti. Gerk ramunių arbatą be baimės. Kas jos daug geria, tas turi skalstų veidą. Ramunės yra geros ir plaukams plauti ir išlaikyti švnią galvos odą. Mūsų ramunės yra iš Jugoslavijos. Svaras ramunių \$2.50. O už \$1.00 — 5 uncijos.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Skaitykite ir platinkite
"DARBININKĄ"

Naujai atvyko

Gegužės 13 d. į New Yorko uostą laivu "General Hersey" atvyko:

Allisat, Kurt, F., Anna, Hancock, Christa
Beutel, Franz, Adelė, Edwin, Helmut, Irma, Harald
Bulika, Lisa, Joseph, Peter, Angela
Boettcher, Irene, Ferdinand, Brudeilins, Ernst
Donadt, Paul, Wilma
Gudat, Richard
Jakowitsch, Selma
Jakst, Hilde Erna
Kessner, Meta
Kuraitis, Kasparas, Olga
Noll, Oskar, Merta, Werner, Brigitte

Ofert, Anton, Anna, Witold, Adolf, Maria, Gertrud, Peter, Therese

Plenius, Bertha, Hermann M. Poehl, Adolf, Adela
Riebert, Ella, Gertrud
Romanowsky, Maria, Eduard
Schaak, Anne, Rudi, Karl
Schack, Wilhelm, Olga, Ingrid

Schuchow, Herbert, Paulina, Waltraut, Monika
Skauradzius, Frieda
Stars, Gretel

Sudau, Walter, Jenny, Erika, Walter
Szuggar, Albert, Edith, Albert, Angelika, Erika, Waldemar, Astrid
Wingendorf, Helena
Winkler, Johanna
Wollert, Arthur, Selma, Gloria
Kantowski, Kristine
Winkler, Walther, Wilhelm

Gegužės 7d. laivu "Italia" iš Prancūzijos atvyko:
Paulauskas, Vytautas, Danutė, Vytautas, jr. Danutė, Saulutė.

Gegužės 10 d. į New Orleanso uostą laivu "General Ballou" atvyko:

Broksch, August, Alice, Johanna
Brudeilins, Wilhelm, Eise, Erich
Gerull, Willy, Olga, Lothar, Helmut, Erika
Jahn, Emma L., Wolfgang
Kraemer, Gustav, Lydia, Ida, Ella, Helmut
Petruševičius Jonas, Waltraud, Viktor
Radvenis, Gregor, Janina, Egidijus, Vytautas

**SAVE TIME
MONEY
WORK** with **York Heat**

Mes instaliuojame visokios rūšies žibalinį (aliejinį) šildymą. Nereikia nesiolti pelenų semtuvu. Nemokamai apskaičiuojame, kiek kainuos.

BROCKTON SERVICE

OIL BURNER and HEATING SERVICE
520 MAIN STREET
BROCKTON, MASS.
Tel. 2608

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIUS
APJUNGUS
AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIUS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Prof. J. Balkūnas

pakelyje į Tarptautinį Eucharistinį kongresą Barcelonoje, Ispanijoje, buvo sustojęs gegužės 12 d. Paryžiuje. Tą dieną vyko Pabaltiečių konferencija, kurioje dalyvavo Lietuvos atstovas Paryžiuje dr. St. Bačkis, Vliko pirm. prel. M. Krupavičius, prof. Baltrušaitis, pulk. Lanskoronskis, latvių min. Berens, estų — dr. Pusta ir kt. Į posėdį buvo pakviestas ir prel. J. Balkūnas. Tartinai bendrais Pabaltiečių valstybių reikalais.

Tris dienas išbuvo Paryžiuje, kas vakaras turėjo pasitarimus įvairiais visuomeniniais reikalais su mūsų politinio ir visuomeninio gyvenimo veikėjais, prel. J. Balkūnas išvyko į Liudą. Lietuviškoje maldininkų grupėje yra dešimt asmenų.

Kan. J. B. Končius,

kaip rašo New York World Telegram and Sun savo pereinamo ketvirtadienio laidoje, po penkių dienų kelionės po Jugoslaviją, sugrįžo atgal į Miuncheną. Jis pareiškė, kad tenai nesama religijos laisvės. Jam teko matyti su ark. Stepinac ir arčiau susipažinti su tenyščiu gyvenimu.

Laikraštis savo informacijoje kan. J. B. Končius vadina "Care director Msgr. J. B. Končius from New York". Kaip žinia, Balso pirmininkas, išvykdamas Europą, buvo pareiškęs, kad jis tenai atstovaus ir CARE organizacijai, kadangi jis yra vienas jos direktorių.

Feliksas Novickas

"Stockholm" laivų pereinamo ketvirtadienio atplaukė į New Yorko uostą iš Švedijos. Laikina apsigyveno pas savo sponsorius P. Minikūną.

William A. Senkus,

lietuvių ir amerikiečių spaudos bendradarbis, ryšium su trijų žvejų apsilankymu, Elizabetho Daily Journal parašė platų straipsnį apie jų pabėgimą ir lietuvių gyvenimą bolševikinėje okupacijoje.

Eleonora ir Alf. Urbelai,

gyv. Brooklyn. pirmadienį, gegužės 12 d. susilaukė gražaus sūnelio, kurį pakrikštys Algirdo - Alfonso vardais.

Motera S-gos 29 kuopos susirinkimas šaukiamas trečiadienį, gegužės 21 d. 8 val. vak. Apreiškimo parap. salėje.

Seštinės

ketvirtadienį, gegužės 22 d., Bažnyčios įsakytu šventė. Tą dieną kiekvienas katalikas privalo išklausyti šv. mišias. Visose bažnyčiose šv. mišios laikomos kas valandą pradedant 6 val. iš ryt. Paskutinės mišios 12.15 val.

BALETO-OPEROS KONCERTAS

kurį Ateitininkų Sėpmo Fondas pereinamo ketvirtadienį surengė Capitol viešbučio salėje, suiraukė retai gausią publiką, nors pati koncerto vieta nebuvo anksčiau pažįstama. Tai rodo, kad jau seniai yra atgyvenęs tvirtinimas, jog lietuvių temėgsta lankyti tik įprastas koncertų sales Brooklyn. Jei koncertas yra geras, jau nebingima ir pavažiuoti toliu. Būdinga ir tai, kad salėje vietoje buvo pripildytos iki paskutinės kėdės, nors ir nebuvo tų tradicinių šokių ar kitokių publikai villoti taifonų pramogų. Koncertas visais atžvilgiais buvo aukšto lygio, lygiai taip, kaip pati publika.

Koncerto programoje dalyvavo trejopos rūšies mūsų meninės pajėgos. Ipolitas Nauragis, kuris newyorkiečiams pasirodė lygiai po pusantros metų pertraukos, publikai pasirodė kaip puikus Kauno operos prisiiminimas. Pasirinkdamas Boriso mirties sceną iš Mussorgskio "Boris Godunov", jis turėjo ir vokaliniai ir vaidybiniai sunkių dalykų ir jį atliko įprastiniu lengvumu. Bisiui padainuota jo Mussorgskio "Daina apie blusą", nors jau jo paties ir dažnai dainuojama, bet vis tiek mieliai publikos sutinkama, nesgi niekas kitas ligi šiolei jos dar taip nepadaiduoja, kaip Nauragis.

Gera, kad dainininkai pirmojo koncerto dalyje paima lietuviškas dainas, ar tai lietuvių kompozitorių arba harmonizuotą liaudies dainas. Nors jos mums žinomos, bet vis tiek jų interpretacijoje jos įgauna naujos jėgos ir plaukimo.

Antanina Dambrauskaitė, tebedviejanti Floridos saule ir gražiai įdegsi, pasirodė savo įprastiniame skambėjime, ir newyorkiečiai jau buvo pasilgę jos dainavimo. Ji buvo švelni, ypač Manon arijoje "Manon", kur atspindėjo jos švelnumas ir lengvumas toks, kaip ir bisiui padainuotoje Butterfly arijoje. Dainininkų duetas iš "Fausto" scenos bažnyčioje daugeliui priminė Kauno operą, kai ši įspūdinga vieta būdavo dainuojama, pritariant šešiasdešimties asmenų orkestrui ir tiek pat asmenų chorui.

Baleto atstovai koncerto publikai davė neeilinę programą. Tinkamo moteriškojo atstovo stoka mūsų baletininkams ligi šiolei neleidavo pasireikšti visoje pilnumoje. Tas faktas, jog Aldona Šlepetytė, po to, kai jau ji pagarsėjo Paryžiuje ir kitose šalyse, apsigyveno New Yorke, mūsų baleto atidaro naują laikotarpį.

Galima sakti, jog publika buvo tiesiog maloniai nustebinta, nes ji nesitikėjo tokios gausios baleto programos, kurią jiems patiekė A. Šlepetytė ir A. Liepinas. Jie parodė šešis dalykus, kurių tarpė ir vieną labai sunkų, reikalaujantį nepaprastos

ištvėrmės ir technikos, tai duetą iš baleto "Don Kichotas".

Alfa Liepinas, be abejo, yra pats stipriausias mūsų baleto atstovas šiame krašte. Savo gera išvaizda, aukštu šuoliu ir apsisukimu, kuris reikalauja nepaprastai daug fizinės jėgos, jis pelnė karšto publikos pritarimo. Aldona Šlepetytė turi gerą techniką, ir jos pašoktieji dalyviai buvo patrauklūs ir įspūdingi.

Pianistas Aleksas Mroczkas šiame koncerte buvo neįsivaigiamas, kaip neįsivaigiamas kasdieniame gyvenime be druskos; ir savo dalį atliko pasigėrėtinai. Newyorkiečiai tikrai turi būti laimingi, kad turi jį savo tarpe, nes jis yra nepakeičiamas kaip akompaniatorius. Čia jis parodė ir savo aukštą muzikalumą ir virtuozinę techniką lygiai akompanuodamas dainininkams, kaip ir baletiui, kuris iš jo reikalauja nepaprastai gero ritmo. Ypač balete jis turėjo parodyti savo tobulumą, kai kiekvienas šokėjo šuolis ir apsisukimas turi būti jo palydėtas ir taip pat išskaičiuotas.

Prie tokios jo technikos galima būtų pasigėsti jo solo pasirodymų.

Dramos aktorius Vitalis Žukauskas, kuris buvo kaip vakaro vedėjas, davė ir savo originalių dalykų, iš publikos susilaukusio karšto pritarimo. Ypač jo improvizacija, pavaizduojant keturis mūsų aktorius (H. Kačinską, J. Palubinską, St. Pilką ir Dineiką) deklamuojant B. Brazdžionio "Paskutinį pasmerkto mirioj žodį" buvo pavasariškai šviežias ir atliktas tikrai meniškai.

Henrikas Krištaponis,

vienierius metus atidurbęs Ohio valstybėje vienos New Yorko firmos jam pavestą darbą, sugrįžo atgal į Brooklyną. Laukiama, kad jis ir vėl įsijungs į kultūrinį vietos gyvenimą, kuriame prieš tai gyvai reikėsi.

Nauji "Laiskai lietuviams"

Jau išėjo "L. L." 5 nr., kurio turinys labai įdomus ir naudingas kiekvienam lietuviui, o ypač motinoms. Čia kalbama apie motiną — supratimo įsikūnijimą; apie tai, kaip skaumas ir džiaugsmas mus veda prie Dievo; duodama praktiškų patarimų jaunajai motinai, laukiančiai naujagimio; pasakoma, kaip krikščionybė iškėlė pirmiau taip pažemintą moterį; nurodomos svarbiausios tautų žuvimo priežastys; tėvo Lombardi tiesios žodis įvairių luomų asmenims, norintiems sukurti naują pasaulį; nesugriaujamais argumentais pasmerkiamas boksas, kaip nenormalus sportas. Kasin ar yra bent vienas lietuvis, kurs šio visiems įdomaus žurnalo neskaitytų? Jo kaina tik vienas doleris metams. Adresas: "Laiskai lietuviams", 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Ill.

Ad. ir B. Jezavitai
neseniai įsigijo namus Ridge-woode.

Kipras Bielinis,

Lietuvos Steigiamojo Seimo narys ir lietuvių atstovas "Free Europe" patariamojoje grupėje, gegužės 23 d. kalbės Steigiamojo Seimo minėjime, kuris įvyksta Piličių Klube.

Balso centre

patirta, kad, žinomis iš Europos, Graikija pasirašė tarptautinę konvenciją pabėgėlių reikalui. Iš eilės ji yra jau 16-oji valstybė. Prieš tai buvo jau pasirašiusios: Austrija, Belgija, Columbia, Danija, Vakarų Vokietija, Izraelis, Lichtenšteinas, Luksemburgas, Olandija, Švedija, Šveicarija, D. Britanija ir Jugoslavija.

L. Darb. Klubas susirinkime, gegužės 10 d., sudaryta komisija iš J. Zerolio, J. Urbono, P. J. Montvilio, S. K. Luko, R. Šomkaitės ir M. Razgačio, kuri rūpinsis ateinančių rudenį klubo vardu surengti vakarų koncertą.

Už mirusių klubo narės M. Jasolaitienės vėle nutarta užprašyti šv. mišias.

Apie LRKFederacijos veiklą pranešė S. K. Lukas, o iš AL-TO New Yorko skyriaus veiklos pranešimą padarė P. J. Montvila.

K. J. Krusinskas painformavo susirinkusius apie įvyksiantį ALRK Susivienijimo seimą birželio 29 — liepos 3 d.d. Statler viešbutyje ir ta proga vykstantį bankietą liepos 1 d. ir kvietė visus klubo narius dalyvauti.

JAV Liet. Bendruomenės Didžiojo New Yorko padalinii suorganizuoti, gegužės 24 d., šeštadienį, 7 val. vak., Angeli Karalienės parap. salėje šaukiamas visų lietuvių susirinkimas, kuriame turės būti sudarytas organizacinis komitetas tolimesniems Liet. Bendruomenės organizavimo darbams vykdyti.

LRK Federacijos New Yorko skyriaus susirinkimas su paskaita šaukiamas gegužės 23 d., 8 val. vak., Apreiškimo parapijos salėje. Visos katalikiškų draugijų valdybos ir svečiai kviečiami dalyvauti.

Mirė

Karolina Petruskienė, 61 metų, gyv. 95-29 75th St. Ozone Park, L. L. N. Y., mirė gegužės 12 d. Palaidota gegužės 15 d. iš Apreiškimo parap. bažnyčios šv. Jono kapinėse.

Long Island žinios

Atsišaukimas į visus Long Islando lietuvius

120 Balso skyrius Long Islande, suprasdamas sunkią lietuvių tremtinių padėtį Vokietijoje ir kitur, nuosirdžiai pritarė Balso centro paskelbtajam vajui visoje Amerikoje, kreipiasi į visus tauriausius Long Islando lietuvius prašydamas kuo gausiai prie to vėjais prisidėti.

Broliai, Long Islando lietuvi!

Daugiau kaip 20,000 lietuvių tremtinių pasiekė svetingąjį "Dėdės Samo" laisvės kraštą. Tūkstančiai išsiblaškė po kitas pasaulio šalis, bet dar keli tūkstančiai nelaimingų, dėl ligos, senatvės, ar kitų priežasčių negali išemigruoti. Jie turi pasilikti nesvetingame krašte sunkią vargą vargti. Jų ateitis be mūsų pagalbos, yra liūdna. Jų viltys šiandien — mes laisvame krašte gyvenantieji lietuvi.

Taurieji Lietuviai, 120 Balso skyrius, L. L., kreipiasi į jus tu nelaimingųjų vardu, prašydamas, peržiūrėkite savo spintas, namų kampučius, ten atrastie daug jum jau nebereikalingų, bet vartojimui tinkamų dalykų: rūbų, batų ir t.t. Paaukokite

Lietuviai — licenzijuoti inžinieriai

Gegužės mėn. pradžioje Bostone dirbą lietuvių inžinieriai dr. Jurgis Gimbutas ir Jonas Vasiliauskas gavo Mass. valstybės "Registered Professional Engineer" licencijas. Pagal įstatymą asmuo noris gauti tokią licenciją turi būti baigęs "graduate" mokslo ir turėti bent 4 metus inžinierinės praktikos. Džiugu, kad mūsų inžinieriai su Europos diplomais sugeba per trumpą laiką prisitaikinti prie Amerikos sąlygų ir reikalavimų.

Be minėtų dviejų lietuvių inžinierių tokią pat licenciją kiek anksčiau yra gavęs dr. inž. J. Kuodis, gyvenęs Worcesterystėje.

Ar Stalinas ims šaudyti Europoje?

Tokį klausimą stato savaitinis Boston Sunday Globe politikos apžvalgininkas. Atsakymas į tą klausimą yra aiškus — ne! Stalinas jau žino, kad Vakarų Vokietijos negalima sulaikyti nuo įjungimo į Vakarų bloką. Dabar jis bijas, kad jam neišspruktų iš rankų rytinė Vokietija ir todėl, kalbėdamas apie Vokietijos suvienijimą, faktinai siekia išlaikyti Vokietiją suskaldytą.

Autobusus perims valstybė

Trečią mėnesį trunkas užmiesto autobusų streikas atkreipė rimtą Mass. valstybės valdžios dėmesį. Gubernatorius Dever pateikė įstatymų leidėjams projektą, kuriuo autobusai perimami valdžios žinion.

Poetui Stasiui Santvarui 50 metų

Šių metų gegužės 27 d. Bostone gyvenančiam žiniam lietuvių poetui ir dramaturgui Stasiui Santvarui sueina 50 m. amžiaus.

Cirkas Bostone

Nuo gegužės 13 d. ligi 18 d. Bostone buvo atvažiuojęs vienas pačių didžiųjų Amerikos cirkų ir kasdien turėjo spektaklius.

Lietuvių Melodijos valanda

gegužės 15 d. buvo sustiprinta nuo 205 iki 500 kc.

Per WHIL 1430 kc. radijo stotį lietuviška programa girdima kas sekmadienį nuo 11 iki 12 val.

jiems. Pagalba reikalinga visiems! Ten yra: kūdikiai, vaikai, vyrai ir moterys. Jūs žinote, kad lengviau yra duoti, negu prašyti. Tad, atiduokite savo duoklę šiam šventam tikslui.

"Kas tu esi, aš buvau, Kas aš esu, tu gali būti..."

Visas aukas prašome sunėsti į šias vietas: Greenporto apylinkėje: pas Mr. P. Valiulis, 237 Monsell Pl., Grenport, L. I.; Mrs. Lee Frosanbaker, 218 South St., Greenport, L. I.; Mattituck apylinkėje: Mrs. C. Kauneckas, Oregon Rd., Mattituck; Riverhead ap.: Mrs. Alice Graff, 157 Griffing Ave., Riverhead; Port Jefferson ap.: Mr. V. Bubnis, Coach Rd., E. Senatuket; Pr. Lapienė, Erland Ave., Stony Brook; Ronconco ap.: Mrs. Nellie Milasienė, Gibbs Pond Road, Nesconset; St. James ap.: B. Čeponis, North Country Rd., St. James; Blue Point — Patchogue ap.: Mrs. Mary Jonaitis, Buckley Ave., Patchogue.

Vildamiesi jūsų gera širdimi ir būsimų aukų gausumu, iš anksto dėkojame.

Kun. Dr. St. Valušaitis, 120 Balso sk., L. I. vėjais vedėjas

Nedelsdamas įsigyk PASKUCIAUSI TĖVŲ PRANCISKONŲ LEIDINI "LIETUVOS ARCHYVĄ" (BOLŠEVIZMO METAI)

Knyga vaizdžiai piešia orginaliais dokumentais komunizmo smurtą ir lietuvių kančias. Neįkainuojamos vertės ir pirmoji tos rūšies knyga Amerikos spaudoje.

Atspausdas labai ribotas kiekis, todėl patartina ją skubiai įsigyti. Knyga turi 428 puslapius. Kaina — \$3.00.

Sių atkarpą pasiųskit kartu su 3.00 dol. šiuo antraštu:

"DARBININKAS",

680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN 21, N. Y.

Gerb. Tamsta,

Malonėkit prisiųsti egz. "LIETUVIŲ ARCHYVO" sekanciu adresu:

Vardas Pavardė

Adresas

PS. Pinigus, sumoje siunčiu laiške ☐, vėliau prisiųsiu ☐ (Savo pageidavimą pažymėti atitinkamam langely kryžiu)

Lietuvės karo laivynė

Lietuvės Ričardas Bartasius, kilęs iš Rochesterio, tarnauja viename karo laive, dabar stoviniame Bostone. Jis domisi lietuvių gyvenimu ir ateina į lietuvių parengimus. Dalyvavo parapijos choro surengtame latvių koncerte.

Išėjo "Vytis" 5 nr.

"Vytis" 5 nr. turinys: Vysk. V. Brizgys — Maldos diena už Lietuvą, P. Smilga — Jaunimas, Marija, Motina, Bern. Brazdžionis — Maironis, L. Dambriūnas — Kas negalima verstis pažodžiui, D. Petraitis — A sad story, J. Daumantas — Partisan behind the Iron Curtain, L. Valiukas — Vycių Seimui artėjant, Prof. J. Zilevičius, Msgr. J. Balkūnas — Lithuanian Community of the USA, C. Zvirblis, O.P. All about the second Eve, Mildred Chinik — Book Notes, Sports, Oficialusis skyrius, Vyčiai veikia.

Adv. J. Grigaliui teismas paskyrė svarbias pareigas

Abraham Hochbaum su Hancock Shoe Corp. byloje teismas paskyrė auditoriumi lietuvių adv. J. Grigalių, žinomą mūsų organizacijų veikėją. Auditoriaus pareigos yra panašios, kaip teisėjo. Jis turi išklausyti šalis bei jų liudininku ir galutinį sprendimą pristatyti teismui. Bylos nagrinėjimą adv. J. Grigalius pradeda teismo rūmuose gegužės 21 d.

Visi į N. A. Vyčių pikniką!

Naujos Anglijos Lietuvos Vyčiai jau beveik užbaigė prisiųsimo pirmo pavasario pikniko, kuris įvyksta Marianopolio parke, Thompson, Conn. paskutinį gegužės sekmadienį (May 25 d.). Tą dieną štai visi čia pat, todėl pikniko komisija dar kartą atsišaukia į visuomenę, maloniai kviesdami visus į šį išvaizmą.

Šiomis dienomis Marianopolio gamta gražiausiai pasipuošusi. Valandėlė, kita kelionė ir jau būsite toli nuo miesto, nuo dūmų, nuo erzinančio triukšmo. Atsigaivins širdis besivaikščiojant tyrame ore, besisunkučiuojant su draugais ir pažistamais, užkandžiuojant, dalyvaujant sporto programoje, besisiklausant dainų "Dainų Šventėje" besokant puikios orkestrų melodijoms. Gros Al Davis orkestras.

Jaunimas, kas norės, pamatys beisbolo žaidimą, kuriame žais "Zvaigždės" prieš So. Worcesterio komandas. Kiti galės klausytis Providence, sv. Kazimiero parapijos choro dainų programos, galės matyti So. Bostono Vyčių lietuviškų šokių grupės pasirodymą. Visi galės linksmai pašokti, šokių salėje.

Užkandžius, kaip girdima, pristatys net iš trijų valstybių — Mass., Connecticut ir Rhode Island.

Bus dar dovanų atsilankiusiems, bus kitokių pramogų. Jei galėtu, Vyčiai išsiųs pavienius, asmeniškus pakvietimus į šį pirmą pavasario pikniką. Kadangi tas neįmanoma, tai šiūmi paskleidžiama malonus, nuosirdus pakvietimas visiems atsilankyti, praleisti malonią laiką su Naujos Anglijos jaunimu. Laukiama tūkstančiai svečių!

Pelnas skiriamas Marianopolio Aukšt. Mokyklai. Paremkite ją. Komisija

LIETUVOS VYČIŲ

NEW YORKO IR NEW JERSEY APSKRITIS.

Pentadienį, gegužės 23 d.,

kviečia lietuvišką jaunimą į

SUVAŽIAVIMO ŠOKIUS

Newyorker Hotel didžiojo (Grand Ballroom) salė

Šokiams gros Joe Thomas orkestras.

Įžanga \$1.80, įskaitant ir taksus.

Pradžią 9 val. vak.

PIRMOJI LIETUVIŲ DIENA

LINDEN LAISVĖS PARKE, N. J.

rengiama

Tėvų Pranciškonų "DARBININKUI" paremti įvyks VAINIKU DIENOJE. (Decoration Day) GEGUZĖS 30 D.

IDOMI PROGRAMA, GARDOS VALGIAI IR GERIMAI, LIETUVIŠKA MUZIKA IR ORKESTRAS, ŠOKIAI IR LAIMĖJIMAI
Tinkamiausia proga jaukiai praleisti laiką lietuviškoje nuotaikoje ir kartu paremti lietuvių-katalikų laikraštį — DARBININKĄ.

VISI KVIEČIAMI KUO SKAITLINGIAU DALYVAUTI

Įžanga, įskaitant taksus — 75 c.